Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...эгэмнай 1921 оной ...ябриин 21-һээ гарана | № 226 (14246) | 1973 оной сентябриин 25, вторник | Сэн 2 мүнгэн

СОЁЛШОД—ТАРЯА ХУРЯАЛГА ДЭЭРЭ

...ааһанай набшаһад шад улаан боложо, алтан шара «да...» хэдэрһэн хуһад найгал дан һуужа. Буряад ороной ...тала дайдаар баян хэшэгтэ намар алхалба. Хаанашье ...ряалан, сабшалан дээрэ — халуун ажал бусалжа, ...тор, машинануудай хүн хиноөн үдэр һүнигүй дуул... Талын онгосонууд поли дээгүүр жэрылдэн ябажа, ...гар залаатай тарянай баалнуудые хомхойгоор үрэм... алтан шара орооһо гол горхон мэтээр урадхуулна. ...намарай хэшэг — аяр шара шэнисэ шэрэһэн ав...шинанууд дардам харгынуудаар һубарижа, орооһо ...алгын пунктнууд тээшэ яарана. Эгээл энэ үедэ ...бүхэнэй тоогууд дээрэ ажал гээшэшье үдэр һүни... хэгдэжэ, хүнүүдэй хүхюун дуунууд, огсом абяанууд ...анагүй.

...аряа хуряажа байһан хүнүүдэй, комбайнер, механи...р, жолоошодой улам һайнаар ажаллаха, тэдэнние ...шуулха, урмашуулха хэрэгтэ соёлшод, клуб, библио...ш, худалдаа наймаанай, медицинын, ажаһуудалай ...ннадай хүдэлмэрилэгшэд ехэхэн хубитаяа оруулна.

...оё һайхан концерт хараһан, ирагуу хүгжэм, уран ...г шагнаһан, нэгэ забһартаа һонин ном уншаһан ме...затор, жолоошон, комбайнер ажалдаа бүри урматай... ородог, амжалта туйладаг байна. Хэнэйшье мэдэ..., социалис мүрысөөнэй эршэ гээшэ олон юумэнһээ ...ыдадаг шуу. Юуб гэхэдэ, мүрысөөнэйнгөө ябаса, ...үүд тухай гү, али түрүүлжэ ябаһан нүхэд тухай ...дуулажа, мэдэжэ ябаһан хүнүүд саашадаа яажа ...алаха тухайгаа ойлгодог, шиидэдэг байна ха юм.

...үнөө республика доторнай 50 гаран автоклуб, 120 ...агитбригада хүдэлжэ, таряашадые соёл культурын ...р хангахые оролдоно.

...ряагаар баян гэжэ суурхаһан Мухар-Шэбэрэй ай... соёлшод эдэ үдэрнүүдтэ сүлөөгүй. Аймагай соёлой ...гой дэргэдэ эмхидхэгдэһэн агитбригада олохон ...ынуудай таряашадта ошожо. концертнүүдые харуу... лэ дүүрэдэггүй, таба табан хоногуудай ажалай ...үдые гаргалсадаг, түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай ...газетэдэ бэшэдэг байна.

...н энэ аймагай Түгнын соёлой байшангай коллектив ...шадые хангаха талаар ехэхэн ажал ябуулна. Жэ...хэдэ, соёлой байшангые даагша, РСФСР-эй соёл ...турын габьяата хүдэлмэрилэгшын хүндэтэ нэрэ зэр...һаяхан хүртэһэн Полина Тимофеевна Перелыгина ...потекарь болон хэдэн хүнүүдтэй хамтаржа, поли дээ...ошожо, комбайнер, механизаторнуудай үдын эдеэл... үедэ гү, али үдэшэлэн бишыхан концерт харуул...хөөрэлдөө үнгэргэдэг, шэнэ номуудые тараадаг һайн ...н заншалтай юм. Мүнөөшье эдэ нүхэднай таряашад...эдо ошожо, социалис мүрысөөнэй дүнгүүд тухай ...эжэ үгэнэ.

...н-Дүүмын соёлой ордонгой дэргэдэхи агитбрига... ажал хүдэлмэрине магтамаар. Эдэнэр уран һайха...гитационно «Колосок» гэжэ бригадын гэшүүд. авто...ар таряашадта ошожо, концертнүүдые харуулна, ...газетэ гаргалсана, түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ ...р нилээд ехэ ажал ябуулна. Энэ агитбригадые хү...рилэгшэ Сергей Максимович Покацкиин оролдолго ...ые магтамаар. Арбан хүнһөө бүридэһэн энэ агит...да Сэлэнгын совхозой таряашадта ходо ошожо, тэ... хүндэтэй айлшад боло но.

...шүүрэй аймагай Бага-Куналейн соёлшод тухай маг... үгэнүүдые хэлэмээр. Жэшээлхэдэ, «Победа» кол... нэгэдэхи бригадын механизаторнууд В. П. Архи... А. С. Фалилеев гэгшэдэй агрегадуудай энэ намартаа ...центнер таряа сохихо гэжэ абаһан уялганууд тухай ...-Куналейн соёлой байшангаархин үргэнөөр бэшэһэн ... Мүнөө тэндэхи соёлшод эдэ агрегадуудай ажал ...мэриин дүнгүүдые таба хоноод лэ согсолжо, хэнтнай ...үлжэ, хэнтнай гээгдэжэ ябанаб гэжэ саг соонь дуул...г байха юм.

...ал, хабар, нажарай үедэ холын малшад, хонишодые ...культурын талаар һайнаар хангаһан гэжэ магтуул... Зэдын аймагай табан автоклуб мүнөө үедэ таряалан ...үр ябажа, сүлөөгүй ажаллажа байһан механизатор..., комбайнернуудта концерт харуулна.

...шүүрэй аймагай Гушадай соёлой байшангай дэр...н агитбригада (хүтэлбэрилэгшэнь П. Ф. Рябов) ...хуряалгын эхилһээр арба гаран концерт таряашад...аруулһан байна. Тиихэдэ Бэшүүр тосхоной оёдолой ...икын дэргэдэхи агитбригада (хүтэлбэрилэгшэнь ... Петров) аймагай олохон ажахынуудай таряашадта ... Мүн аймагай соёлой ордонгой дэргэдэхи агитбрига...үтэлбэрилэгшэнь С. Ф. Слепнев) Бэшүүрэй. Дзер...нин нэрэмжэтэ совхозуудай таряашадта концерт...ые харуулжа, ханын газетэ, «Сахилгаан», «Дай...ы хуудаһануудые» гаргалсана

...Полевой станда мүнөө таряашад. механизаторнууд, ...байнернууд байрлахаяа болишоо. Ажалаа дүүргэмсээ... мотоцикл, машинаар гэр тээ ябашана».—гэжэ зарим ...шод гомдоно. Энээндэ харюу болгон. Мухар-Шэбэрэй ...гай соёлшодой дүй дүршэл тухай хэлэнгүй байхын ...гүй. Тэдэнэр механизатор, комбайнернуудай суглар...үлеэжэ байдаггүй, поли дээрэнь ошожо, үдэшын ...али үдэрэй эдеэлгэнэй үедэ концерт харуулдаг байха

...ин гэһэйш зарим аймагуудай соёлшод таряашадта ...гүй, һанаа амар һуужа байха юм. Жэшээлхэдэ, Хэ...н аймагай соёлой ордонгой дэргэдэ агитбригада ...эрэтэй аад, таряа хуряалгын үедэ хүдөөгөөр тон ...н ябаһан байна. Тиихэдэ Яруунын аймагай олонхи ..., соёлой байшангуудай дэргэдэ агитбригаданууд ...мооошье эмхидхэгдээгүй байха юм. Догно, Улаан...уна нютагуудай клубуудта гансал кино харуулагда...а бэшэ, ондоо ажал хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Улаан...уна хүдөөгэй библиотекын хүдэлмэрилэгшэд таряа...та ошохоһоо байтагай шэнэ газетэ, журналнуудаа ...эжэ, дансалжа хүшэ хүрөөгүй байдаг.

...аряа хуряалга түлэг дундаа. Таряашадайнгаа улам ...аар ажаллажа, Эхэ орондоо элбэг дэлбэг таряа ту...жа, баян намарай хэшэгые саг соонь һайнаар, шанар...аар абаха хэрэгтэнь соёлшод өөһэдынгөө нангин ...ые оруулан, поли дээрэ үдэр һүнигүй хүдэлжэ ...ан, механизатор, комбайнер, жолоошод мэтээр өөһэ...гөө уялгануудые дүүргэхэ зэргэтэй.

...ёлшод! Таанадые таряашад хүлеэһээр.

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВ ТАШКЕНТДЭ

Эндэ ерээд байһан КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев орон доторхи хлопок таридаг республиканудай коммунис партинуудай Центральна Комитедүүдэй нэгэдэхи секретарьнуудтай уулзажа, удаан хөөрэлдэһэн байна. Дунда Азиин республиканудай, Казахстанай ба Азербайджанай экономико хүгжөөлгын олохон асуудалнууд хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдээ. Хүдөө ажахын хүдэлмэри амжалтатайгаар дүүргэхэ, тэрэ тоодо хлопок хуряалга тон эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ асуудалнуудта. тэрэшэлэн ерэхэ жэлдэ хаһа саг соонь, эрхим шанартайгаар бэлдэхэ, мал ажалаа хүгжөөхэ асуудалнуудта онсо анхарал хандуулагдаа.

Эндэхи хөөрэлдөөндэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Казахстанай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр Д. А. Кунаев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Узбекистанай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр Ш. Р. Рашидов, Азербайджанай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр Г. А. Алиев. Киргизэй КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр Т. У. Усубалиев, Таджикистанай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр Д. Р. Расулов, Туркменистанай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр М. Н. Гапуров, тэрэшэлэн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо нүхэр З. Н. Нуриев, СССР-эй бэлэдхэлэй министр нүхэр Г. С. Золотухин, Узбегэй ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Н. М. Матчанов, Узбегэй ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Н. Д. Худайбердыев болон бусад хүтэлбэрилхы нүхэд хабаадаа.

АВТОРНУУДАЙ ЭРХЫН ТАЛААР БҮХЭСОЮЗНА АГЕНТСТВО ЭМХИДХЭГДЭЭ

Олонитын шэнэ эмхи — Авторнуудай эрхын талаар бүхэсоюзна агентство тогтоон байгуулагшадай конференци Москвада, Гадаадын оронуудай арадуудтай хани барисаанай байшан соо болоо. Авторнуудай эрхэ тухай бүхэдэлхэйн конвенцидэ манай ороной нэгэдэһэнэй үндэһөөр, тус агентство совет ба гадаадын авторнуудай авторска эрхэ сахин хамгаалха үүргэтэй.

Тус конференциин хүдэлмэридэ СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной. СССР-эй Композиторнуудай холбооной, СССР-эй Уран зураашадай холбооной, СССР-эй Кинематографистнуудай холбооной, СССР-эй Журналистнуудай холбооной, СССР-эй Архитекторнүүдэй холбооной, СССР-эй Науканудай академиин, Хэблэлэй, полиграфиин ба номой наймаанай хэрэгүүдые эрхилдэг СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй, Эрдэм болон техникын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй, Телевидениин ба радио дамжуулгын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй, Кинематографиин талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй, СССР-эй Культурын министерствын, СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министерствын, «Новость» гэжэ хэблэлэй агентствын түлөөлэгшэд конференциин хүдэлмэридэ хабаадаба.

Уран мэргэжэлтэдэй эдэ холбоонууд ба зургаанууд шэнэ эмхи тогтоон байгуулха үүсхэл гаргаһан байна.

Авторнуудай эрхын талаар бүхэсоюзна агентство (ВААП) тогтоохо тухай шиидхэбэри конференци дээрэ бүгэдын дуугаар баталагдаад. Эмхидхэлшэдэй совет ба шалгалтын комисси һунгагдаа. Тэдээндэ совет эрдэм ухаанай, литература ба искусствын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад оробо. Эмхидхэлшэдэй Соведэй түрүүлэгшээр Хэблэлэй, полиграфиин ба номой наймаанай хэрэгүүдые эрхилдэг СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ Б. И. Стукалин һунгагдаа.

Энэл үдэр Эмхидхэлшэдэй соведэй түрүүшын заседани боложо, ВААП-ай хүтэлбэрилхы зургаанууд һунгагдаһан байна. ВААП-ай правлениин түрүүлэгшээр Б. Д. Панкин һунгагдаба.

БЕЛОРУССИИН ССР ГҮРЭНДЭ ТАРЯА ХУДАЛДАХА СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУДАА ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭБЭ

Белоруссиин ССР-эй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, газар таряалангай продуктнуудые бүри ехээр ургуулжа абаха, бэлэдхэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсон, энэ жэлдэ орооһо тарянай һайн ургаса туйлаад, хуряалгынгаа хүдэлмэри эмхитэйгээр ябуулжа, гүрэндөө орооһо таряа худалдаха социалис уялгануудаа үлүүлэн дүүргээ.

Республикын колхозууд, совхозуудһаа Эхэ ороной амбаарта 1.100 мянган тонно таряан оробо, энэнь арадай ажахын түсэбөөр хараалагдаһанһаа һураггүй ехэ байна. Эндэхи колхозууд. совхозууд анха түрүүшынхеэ иимэ ехэ орооһо таряа худалдаба. Хара таряа, шэнисэ, ешмээн ба обёос бэлэдхэхэ түсэбүүд үлүүлэн дүүргэгдээ.

Орооһо таряа гүрэндэ худалдалга үргэлжэлһөөр.

Партийна, Соведүүдэй ба хүдөө ажахын зургаанууд, хүдөө нютагуудай бүхы ажалшад оройн ургамалнуудые түргэнөөр хуряажа дүүргэхын, намарай паар хахалхын, хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхын, малайнгаа үбэлжэлгэдэ хаһа саг соонь бэлдэхын, гүрэндөө хартаабха, овощ, саахарай свёкло, улаһа, мал ажалай продуктнуудые худалдаха түсэбүүдээ дүүргэхын тула шармайн оролдоно.

СОВЕТ ХҮНҮҮДЭЙ ЭРИД ШАНГА БУРУУШААЛ

Чилиин арадтай һаналаа нэгэдэн дэмжэлгын митингнүүд орон доторнай хаа хаанагүй болоно. Тэдээндэ хабаадаһан совет хүнүүд Чилиин хархис этэгээдүүдэй харата муухай аашануудые. сэрэгэй хунтын зэрлиг муухай, хуули буса ябуулгануудые эрид буруушаана. Манай ороной ажалшад Чилидэ болоһон сэрэгэй урбалта тушаа КПСС-эй Центральна Комитедэй мэдүүлгые, Советскэ правительствын мэдүүлгые бүрин һайшааха, дэмжэхэтээ хамта, Чилиин арадай дура зоригые хархис этэгээдүүдэй ямаршье хардалга мүрдэлгэнүүд хухалжа шадахагүй, экономическа ба социальна дэбжэлтын замые хаажа шадахагүй гээд батаар этигэнхэй байһанаа митингнүүдэйнгээ шиидхэбэринүүд дотор элирхэйлнэ.

ТАРЯАНАЙ ДЭЭЖЭ—ГҮРЭНДӨӨ

1973 ОНОЙ СЕНТЯБРИИН 20-ной МЭДЭЭГЭЭР РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУД ГҮРЭНДӨӨ 1588 ТОННО ОРООҺО ТУШААЖА, ТҮСЭБӨӨ 2 ПРОЦЕНТ ДҮҮРГЭБЭ. ЭНЭЭНҺЭЭ ГАДНА, 1 059 ТОННО ТАРЯА ГҮРЭНҺӨӨ ЗЭЭЛЕЭР АБАҺАНАА БУСААГАА.

ЭГЭЭН ЕХЭ ТАРЯА ХЯАГТЫН АЙМАГАЙ АЖАХЫНУУД ХУДАЛДАБА. ЭДЭНЭР ГҮРЭНЭЙ АМБААРТА 1 033 ТОННО ТАРЯА ОРУУЛЖА, ТҮСЭБӨӨ 12 ПРОЦЕНТ ДҮҮРГЭНХЭЙ. ОРООҺО ТАРЯА ГОЛ ТҮЛЭБ АЙМАГАЙ КОЛХОЗУУД ХУДАЛДАЖА БАЙНА.

ОРООҺО ТАРЯА МҮН ЗАГАРАЙН, БЭШҮҮРЭЙ, ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГУУДАЙ АЖАХЫНУУД ТУШААЖА ЭХИЛЭНХЭЙ.

ГЕКТАРАЙ 13—15 ЦЕНТНЕР

Репортаж

Надхама шаргал обёосой поли дээгүүр долоон комбайн хойно хойноһоо һубарилдан дабшаба. Бидэнэй хүрэжэ ерэхэдэ, эдэ комбайнууд хэдэн үдэрэй саада тээ хадагдаһан обёосой баалнуудые суглуулан сохижо ябаба.

— Сохигдоһон обёоснай бага зэргэ шиигтэйшэг. Хүсэд хатахыень хүлеэхын аргагүй. Үнжөөд лэ бороо орожо, нилээд һаатуулна. Мүнөө дээрээ иимэ һэбшээтэй, хуурай байһанда үрдихэл бологдоод байна. Сагшье ябажа байна ха юм, — гээд комбайнер Н. И. Корякин хэлэнэ.

Колхозой главна инженер Н. А. Рукавицинай мэдүүлһэнэй ёһоор, эндэ орооһо зөөхэ автомашинанууд комбайнай бункер дүүрэхыень хүлеэжэ байдаггүй. бинень абаад лэ ондоо комбайнһаа нэмэдэг байба. Тиихэдэ тарянай гээгдэхэгүйн тула кузовуудайнгаа нүхэ һүбэ бүглэнхэй.

Мүнөө колхозой поли дээрэ «Сибиряк» түхэлэй 17 комбайн хюруугай унахада зогсолтогүй, түхэрөөн сүүдхын турша да хүдэлгэгдэнэ. Харин нүгөөдүүлынь һүниин 2—3 час болотор ябуулагдана. Энэ ажахы комбайнуудаа бүлэг бүлэгөөрнь хүдэлгэжэ, таряа хуряалгаяа поточно аргаар үнгэргэжэ байна.

— Мүнөө колхоздомнай таряа хуряалгада бүхыдөө 31 комбайн табигданхай. Тэдэнэй 13-ниинь таряа хадана, бэшэниинь баалнуудые суглуулжа сохино. Ургасашье яһала һайн. Гектарай 13—15 центнер орооһо хуряаха даабаряа лаб дүүргэхэл бэзэбди, — гэжэ главна инженер Н. А. Рукавицин мэдүүлнэ.

Бургалтай. Эндэ табан комбайн шэнисэ хадана. Тарянинь надхажа унаһан тула, сабшахада нилээд хүшэр. Механизаторнууд иимэ таряа хадаха түсхай түхеэрэлгэ тодхонхой, һаадгүй ажаллана.

Эндэһээ Оёор тээшэ хоёр километрэй зайда байһан тарянда хүрэжэ ерэхэдэмнай, 2 комбайнай шэнисын баалнуудые сохижо ябахань харагдаба. Тарянинь жэгдэ эдеэшээгүй дээрэһээ орооһонинь нилээд нойтон. Бусад бригаданuудта орходоо, эндэ ажалайнь эмхидхэл һула. Комбайнһаа оройдоол хоёрхон автомашина орооһо зөөнэ. Автомашинануудай дутамаг дээрэһээ комбайнуудынь бункераа дүүргэжэрхёод, миин зогсодог байнаа.

А. ЕЛИСЕЕВ.

Зэдын аймаг,
«Мир» колхоз.



Улаан-Үдын аймагай «Пригородный» совхозой хүдэлмэришэд тариһан хартаабхаяа гээлтэгүйгөөр саг соонь хуряажа абахын түлөө оролдоно.

Механизаторнууд Иван Степанович Бурцев, комсомол хүбүүн Анатолий Меркулов гэгшэд хартаабха малталгада хүдэлжэ, үдэрэйнгөө даабарие 120—130 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сотниково тосхоной найман жэлэй һургуулиин ахалагша класай һурагшад хартаабха малталгада.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

...00 ХОНОГООР УРИД

ЗАКАМЕНСК. (Телефоноор абтаба). Эндэхи СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд ажалай ехэ амжалта туйлаба. Ажахын һаалишад байгша ондо гүрэндэ һү тушааха түсэбөө сентябриин 20-до —болзорһоонь 100 хоногоор урид дүүргэһэн тухайгаа баяр баясхалантайгаар мэдээсэһэн байна. Сентябриин 20-ной мэдээгээр, тоһоной заводто 3559 центнер һүн оруулагдаа. Жэлэйнь түсэб 3500 центнер байһан юм.

Совхозой һаалишадай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Тэрэнэй дүнгүүд һара бүри согсологдожо, түсхай бюллетень гаргагдажа байдаг. Зунай сагта үнеэдэй бэлшээри зүбөөр эмхидхэжэ, һү һаали дээшэлүүлхэ талаар һаалишад, мал адуулагшад ехэ оролдолго гаргаһан байна.

Һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Цырен-Долгор Намаевна Доржиева эрхимлэжэ ябана. Дүй дүршэлөөр баян болоһон энэ нүхэр байгша оной январь—август һарануудта даажа абаһан үнеэн бүриһөө 1800 гаран килограмм һү абаһан байна. Тиихэдэ Бадмажаб Гонгорова, Александра Цыденова гэгшэд баһал һайн дүнгүүдтэй. Үнгэрһэн найман һара соо тэдэнэр үнеэн бүриһөө 1750 — 1790 килограмм һү һаагаа.

Ажахын һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд арга боломжонуудаа тооложо үзөөд, шэнэ уялга абаба. Тэдэнэр жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 700 центнерһээ бага бэшэ һү гүрэндэ тушаахаар зорижонхой. Хэлэһэн үгэеэ хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө эндэхи һаалишад, мал адуулагшад ехэ оролдосотойгоор, бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн хүдэлжэ байна.

Манай корр.

А. Н. КОСЫГИН ЮГОСЛАВИ ОШОХОЁО МОРДОБО

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин СФРЮ-гэй Союзна Гүйсэдхэхы вечэй Түрүүлэгшэ Д. Биедичэй уряалаар, албанай хэрэгээр Белград ошохоёо сентябриин 24-дэ Москваһаа мордоо.

КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Н. Н. Родионов, гадаадын экономическа холбооной талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо И. В. Архипов, СССР-эй Госпланай түрүүлэгшын орлогшо Н. Н. Иноземцев гэгшэд А. Н. Косыгинтай хамта Югослави ошолсобо.

СССР-эй ба СФРЮ-гэй гүрэнэй тугуудай хиидхэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэ А. Н. Косыгинние нүхэд А. А. Гречко, К. Т. Мазуров, М. С. Соломенцев, К. Ф. Катушев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор, СССР-эй министрнүүд үдэшэбэ.

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указһаа

РСФСР-эй МАЛ АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ туйлаһан ехэ амжалтынь, 1972—1973 онуудай үбэлжэлгын үедэ мал ажалай продуктнуудые ехээр абаха, бэлэдхэхэ талаар абаһан уялгануудаа дүүргэхэдээ, ажалай габьяа харуулһанайнь түлөө иимэ хүнүүдые шагнаха гэбэл:

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» ГЭҺЭН МЕДАЛЯАР

Абидуева Долгор-Сурун Чойжинимаевнае — Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Акбашев Константин Фёдоровичые — Хоринн аймагай «Георгиевский» совхозой малшан.

Алексеев Иннокентий Дмитриевичые — Хяагтын аймагай Хүдэриин совхозой ахалагша хонишон.

Афанасьев Иван Михайловичые — Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гахайн фермые даагша.

Аюшеев Дашинимажи Цыбикдоржиевичые — Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Аюшеева Цыбик Цыдыповнае — Загарайн аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Бадмаев Дымбрын Базаровичые — Улаан-Үдын аймагай Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын һүнэй фермые даагша.

Бадмаева Долгор Доржиевнае — Зэдын аймагай Борьёогой совхозой ахалагша хонишон.

Бадматарова Дулмажап Дондоповнае — Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Бадмацыренов Дамба Ивановичые — Мухар-Шэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон

Базаров Будажаб Цыденовичые — Хурамхаанай аймагай Гааргын совхозой ахалагша хонишон.

Балданов Дандар Дампиловичые — Хэжэнгын аймагай «Первомайский» совхозой ахалагша хонишон.

Балданова Долгор Цыдыповнае — Яруунын аймагай «Юбилейный» совхозой малшан.

Банзарова Дулмажап Дашиевнае — Хяагтын аймагай Алтайн совхозой мал адуулагша.

Батуева Цырма Очировнае — Хурамхаанай аймагай Гааргын совхозой хонишон.

Бекетова Аграфена Фёдоровнае — Зэдын аймагай Ториин совхозой һаалишан.

Борисова Федосья Дементьевнае — Улаан-Үдын аймагай «Забайкальский» гэжэ ангай совхозой ан үсхэбэрилэгшэ.

Бояркин Павел Ивановичые — «Сельхозтехникын» Кабанскын районно нэгэдэлэй отделениие эрхилэгшэ.

Булгатов Будацырен Дондуковичые — Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Буянтуев Петр Хандажаповичые — Захааминай аймагай ажалшадай депутадуудай Хамниин сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Галсанова Долгор Ишеевнае—Зэдын аймагай Борьёогой совхозой ахалагша хонишон.

Гашунова Даша-Дулма Дутаровнае — Түнхэнэй аймагай Туранай совхозой хонишон.

Голубева Крестина Егоровнае — Прибайкалиин аймагай «Путь к коммунизму» колхозой гахайшан.

Гончиков Владимир Цыденовичые — Захааминай аймагай «Победа» колхозой һаалишан.

Гуржанова Янжи Дармаевнае — Сэлэнгын аймагай Сэлэнгын совхозой тугалшан.

Дармаринчинова Елизавета Шултумовнае — Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхозой ахалагша хонишон

Дёмин Пётр Ильичые — Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны» колхозой һаалишан.

Дондоков Намжил-Доржи Цыреновичые — Хэжэнгын аймагай Загаһатын совхозой ахалагша хонишон.

Елбоев Хубисхал Бухаевичые — Хурамхаанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Емельянова Александра Ерофеевнае — Улаан-Үдын аймагай Калининай нэрэмжэтэ совхозой һаалишан.

Жамбалова Цырен-Дулма Цыремпиловнае—Хоринн аймагай Үдын совхозой хонишон.

Жамбалова Цыбикдари Атановнае—Улаан-Үдын аймагай «Улаан Оронго» колхозой тугалшан.

Жигжитов Болто Гонсоруновичые — Бэшүүрэй аймагай Охин-Булагай совхозой отделениие эрхилэгшэ.

Замбалаева Цында-Сурун Дашеевнае — Хяагтын аймагай «Пограничный» совхозой һүнэй фермые даагша

Замбулаева Дарья Аюшеевнае — Түнхэнэй аймагай Түнхэнэй совхозой тугалшан

Ибрагимова Фавзия Сафаульевнае — Хяагтын аймагай Хяагтын совхозой һаалишан.

Истомина Прасковья Степановнае — Түнхэнэй аймагай «Маяк» колхозой һаалишан.

Кадырова Сония Ярулловнае — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина» колхозой һаалишан.

Климентьева Тамара Васильевнае — Яруунын аймагай «Комсомольский» совхозой һаалишан.

Кожевин Пётр Алексеевичые — Баргажанай аймагай Бодоной совхозой ахалагша малшан.

Коркина Галина Николаевнае — Прибайкалиин аймагай «Прибайкальский» совхозой гахайшан.

Корнакова Валентина Петровнае — Хоринн аймагай Анаагай совхозой һаалишан.

Корнева Полина Никитичнае—Зэдын аймагай Борьёогой совхозой һаалишан.

Коротков Георгий Иннокентьевичые — Хяагтын аймагай Хяагтын совхозой ахалагша хонишон.

Кузнецова Зинаида Афанасьевнае — Кабанскын аймагай Кабанскын совхозой шубуушан.

Кырмыгенов Бальжин Малановичые — Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь.

Матуев Демид Сундуевичые — Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һүнэй фермые даагша.

Медведева Февронья Романовнае — Улаан-Үдын аймагай «Дружба» колхозой һаалишан.

Метешова Августа Викторовнае — Кабанскын аймагай «Шергинский» совхозой тугалшан.

Молокова Розалия Монтоевнае — Хурамхаанай аймагай Хурамхаанай совхозой ахалагша хонишон.

Мункуев Гомбо Пурбуевичые—Зэдын аймагай Борьёогой совхозой ахалагша хонишон.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР А. М. АНАНЬЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын профсоюзна, партийна эмхи зургаануудта үни удаан саг соо оролдосотой һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө, түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Кабанскын аймагай Тимлюйн цементнэ заводой парткомой секретарь **Ананьев** Андрей Михайловичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин түлөө Президиумэй гэшүүн Ц ЦИБУДЕЕВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1973 оной сентябриин 21.

КПСС-эй

райкомуудһаа

мэдээсэнэ

ЭЭЛЖЭЭТЭ ПЛЕНУМ

КПСС-эй Загарайн райкомой пленум боложо үнгэрбэ. «Партиин зэргэдэ шэнэ хүнүүдые шэлэн абаха, коммунистнуудай эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхэ зорилгоор КПСС-эй Загарайн райкомой ябуулдаг хүдэлмэри тухай», «партиин обкомой бюрогой абаһан тогтоол хүсэндэнь хүргэхэ талаар районно партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудал зүбшэн хэлсээ. Энэ асуудалаар КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Д. С. Санжимитыпов элидхэбэ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ XXI партсъездын нэрэмжэтэ, «Гигант» колхозуудай, Хандагатайн, «Шулуутайн» леспромхозуудай, Горхон станциин узелай парткомуудай секретарьнар А. О. Болонев, Н. Г. Заиграев, В. С. Сафронов, В. И. Найданов, П. М. Рылов болон бусад үгэ хэлээ.

Политическэ һуралсалай шэнэ жэлдэ коммунистнуудай, комсомолшуудай, партийнабэшэ эдэбхитэдэй марксистко-ленинскэ эрдэм һайнаар шудалха хүдэлмэриие эмхитэйгээр, удха түгэлдэрөөр, дээдэ зэргын хэмжээндэ үнгэргэхэ талаар партийна организацинуудай үмэнэхи зорилгонууд тухай асуудал мүн энэ пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Элидхэлшэ КПСС-эй райкомой секретарь Ю. М. Сахаровский, мүн элидхэл тушаа үгэ хэлэһэн нүхэд энэ асуудалай онсо удха шанартай байһые тодорхойлоо, политическэ һуралсалай шэнэ жэлдэ бэелүүлхэ зорилгонууд тухай дэлгэрэнгы тогтоо.

Д. ДАШИЦЫРЕНОВ,
КПСС-эй райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша.

СЕМИНАР БОЛОБО

Парткомуудай, партийна эхин организацинуудай секретарьнарай семинар КПСС-эй Улаан-Үдын райком зарлаба. Семинарта суглараашадта хэдэн элидхэл болон мэдээсэлнүүд хэгдэбэ.

Партийна эхин организацинуудай тээсоото һунгалтын суглаануудта бэлдэхэ, тэдэниие үнгэргэхэ тухай асуудалаар КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь К. К. Шомоев элидхэл хэһэн байна. Удаань партиин райкомой секретарь Т. И. Федотов партийна документнүүдые һэлгэлгын аймаг дотор хэр зэргэ ябажа байһан тухай мэдээсэл хээ.

Политическэ һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхэ болоһонтой дашарамдуулан, партиин энэ шухала хэрэгтэй эмхи гуримтайгаар, һайнаар үнгэргэхэ тухай асуудалаар КПСС-эй райкомой партийна кабинедые даагша А. М. Арсентьева семинарта хабаадагшадта хөөрэһэн байна. Арадай хиналтын бүлэг болон постнуудай тоосоон ба һунгалтын болохоёо байһантай дашарамдуулан, партийна организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тушаа арадай хиналтын аймагай комитедай түрүүлэгшэ М. Ф. Грыжаков үгэеэ зорюулаа.

Партийна документнүүдые һэлгэлгэдэ хэр бэлдэжэ байһан тухайгаа Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партбюрогой секретарь М. Г. Гребенщиков, Ивалгын ОПХ-гай ба «Байкал» гэжэ һуралсалай ажахын парткомуудай секретарьнар А. М. Бояркин, Ю. И. Загибалов гэгшэд мэдээсэнэ.

П. ШУНКОВ.
КПСС-эй райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша.

КОММУНИСТНУУДАЙ ХУБИТА ЕХЭ

Тэжээл бэлэдхэлгын шухала компанида манай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой коммунистнуудай оруулжа байһан хубитань яһала ехэ. Үбһэшэдэй звено, бригада бүхэндэ коммунистнууд заатагүй ябалсадаг юм. Тэдэнэй зариманиинь звено, бригадые даагшадаар табигдаһан байха.

Жэшээлхэдэ, Шара Талын сабшалан дээрэ луговод, коммунист Шайми Ахмеднанович Ахмедхановай хүтэлбэрилдэг звено хүдэлөө. 150 гектар сабшалан дээрэһээ 2.400 центнер үбһэ хуряажа абаха даабаритай аад, тэдэнэр мүнөө үедэ 2.350 центнер үбһэ һүрилөөд байна. Үшөө сабшаха газар бии. Гэнтэ хүрпэнэрэйнь сабшалангай үбһэнда абтаха болоод байхадань, тэдээндээ туһалхаяа ошонхой. Бэе бэедээ туһалаагүй һаа, энэ хүшэр хүндэ жэлдэ үбһэ хуряалгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэнь бэрхэтэй болохо ха юм.

Энэ звенодо табан коммунистнуудай ажаллана. Бүхы дээрээ үбһэ хуряалгада партиин 22 гэшүүд хабаадалсажа байнхай. Тэдэнэймнай олонхинь агитатор, политинформатор гэһэн партийна даабаритай байха.

Ахмедхановай звенодо колхозоймнай түрүү механизаторнууд коммунистнууд Н. Цыренов, А. Ахмедханов, В. Кружаев гэгшэд һайн ажалаараа онсо шалгарна. Долоо хоноод лэ гаргагдажа байдаг социалис мүрысөөнэй дүнгөөр энэ звеногой коллектив дүрбэ дахин шанда хүртэһэн байха юм.

Коммунистнууд Т. Ж. Тобудоевой, луговод, 1972 оной Герасимовска шангай лауреат У. Р. Данзановай звенонууд һайн хүдэлнэ. Жэшээнь, Тобудоевой звено 90 гектар сабшалангай ногоо унагаагаад, 1.800 центнер үбһэ һүрилөөд байна.

Колхозой партком ойлгуулламжын хүдэлмэри үбһэшэдэй дунда саг үргэлжэ ябуулжа байдаг. Лекци уншахаяа, концерт табихаяа агитбригадамнай ходо гарадаг заншалтай.

Коммунистнууд Н. Ринчинов, Б. Балдоржиева, Г. Цыденова, Ц-Ц. Дамбиев гэгшэдэй габшагай ажалай жэшээгээр хүдэлхыень колхознигуудаа уряалдаг, түрүүшүүлэй дүй дүршэл, шадабариие халан абаха тухай хөөрэлдөөн яһала болодог гээшэ.

Силос, сенажда дарагдаха ногоон ургамалнуудые сабшадаг коммунист, сомоной Соведэй депутат Р-Д. Б. Чагдуровай ажалые онсо тэмдэглэмээр. Энэ нүхэрнай үдэр соо 6,3 гектар шэмэтэй ногоон тэжээл сабшаха нормотой һаа, 8—9 гектар хүрэтэр унагаалаг байгаа бшуу. Иигэжэ Чимит-Доржо Чагдуров колхоз соогоо түрүүлжэ ябана.

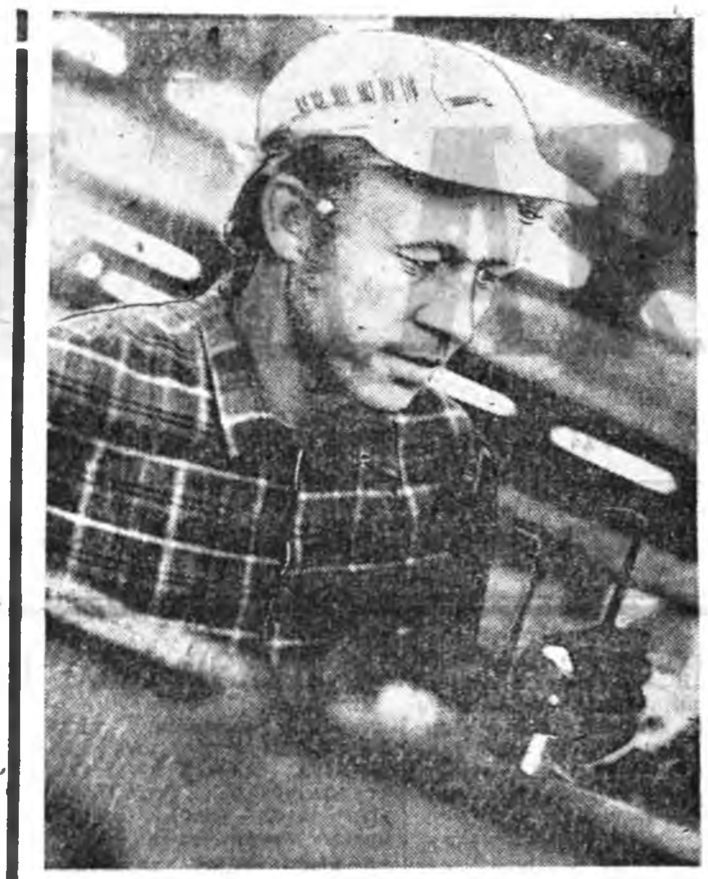
Колхоздомнай бүхы дээрээ 20 мянга шахуу центнер үбһэн һүрилэгдөөд, 2.290 центнер сенаж дарагдаад байна. Силос даралгынгаа түсэб 29 процентээр дүүргээбди.

Мүнөө үедэ үбһэ хуряалта дүүрэхэ тээшээ боложо байна.

Сенаж, силос даралгада гол хүсэмнай табигданхай. Тиихэдээ энэ жэлэй тэжээл бэлэдхэхэ түсэб дүүргэхэ бэзэбди гэжэ найданги байнабди.

Колхозой коммунистнууд ажалайнгаа эршэ бүри шангадуулжа, энэ шухала хүдэлмэридэ оруулха хубитаяа бүри арьбадхаха гэһэн эрмэлзэлтэй.

В. НИКОЛАЕВ,
Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь.



Леонид Данилович Кондратьев — «Теплоприбор» заводой эрхим токарьнуудай нэгэн. Тэрэ халаанайнгаа даабари 45—50 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг, продукцияа өөрынгөө тамгатайгаар тушаадаг болонхой. Бэрхэ токарь Л. Д. Кондратьев мүнөө 1974 оной түсэбөөр хүдэлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Теплоприбор» заводой эрхим токарь Л. Д. Кондратьев ажалдаа.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

БҮХЭСОЮЗНА МҮРЫСӨӨН

КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй

Министрнүүдэй Соведтэ, облпрофсоведтэ

РЕСПУБЛИКЫН МАЛШАДАЙ БҮХЭСОЮЗНА СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮД

«1972—1973 онуудай үбэлэй үедэ малай ашаг шэм бүри ехээр абадаг, бэлэдхэдэг болохын түлөө малшадай дунда бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ хэмжээнүүд тухай» РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1972 оной декабриин 8-най № 723 тогтоолтой, мүн КПСС-эй Буряадай обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй болон облпрофсоведэй 1972 оной декабриин 13-най № Б—42-8 тогтоолтой зохилдуулан, республикын малшадай дунда дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, КПСС-эй обком, республикын Министрнүүдэй Совет болон облпрофсовет нигэжэ тогтообо:

Социалис мүрысөөндэ илаһанда тоолоод, мал ажахын удаадахи түрүүшүүлдэ КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй болон облпрофсоведэй Хүндэлэлэй грамота, 40—50 түхэригэй сэнтэй үнэтэ бэлэг тус тустань барюулха гэбэл.

БАРГАЖАНАЙ АЙМАГҺАА

Бадмаев Дондоп Манхаевичта — Хилганын колхозой мал адуулагша.

Будаев Василий Чирхоновичто — Хилганын колхозой адуушан.

Белокопытных Семён Платоновичто — Баргажанай совхозой мал адуулагша.

Гармаев Буянта Сагаловичта — Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Гурожапов Улзыта Ивановичта — Хилганын колхозой ахалагша хонишон.

Дамбуева Дулма Будеевнада — Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой тугалшан.

Доржиев Андрей Дашиевичта — Баргажанай совхозой ахалагша хонишон.

Цыренова Самасо Яковлевнада — Уланай колхозой һаалишан.

Эрдынеев Галсан Эрхитуевичтэ — Хилганын колхозой ахалагша хонишон.

БАУНТЫН АЙМАГҺАА

Наливаев Борис Павловичта — «Путь к коммунизму» колхозой мал адуулагша.

БЭШҮҮРЭЙ АЙМАГҺАА

Афанасьева Екатерина Васильевнада — XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гахайшан.

Бадмаева Шарада — Бодонгуудай совхозой мал адуулагша.

Беляев Иван Аникоповичто — Бэшүүрэй совхозой адуушан.

Гармаева Дулма — Бэшүүрэй совхозой һаалишан.

Ефимова Марфа Васильевнада — Хёлгын совхозой тугайшан.

Иванов Кирилл Самуиловичта — Калининай нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Конечных Мария Васильевнада — Бэшүүрэй совхозой һаалишан.

Кулеш Татьяна Михайловнада — Охин-Булагай совхозой шубуушан.

Новокрещенных Вера Петровнада — «Дружба» колхозой шубуушан.

Павлов Николай Самуиловичта — XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Пальшин Иван Тарасовичта — Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой мал адуулагша.

Панькова Анна Пантелеевнада — Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой тугалшан.

Панькова Антонида Лавровнада — «Победа» колхозой һаалишан.

Савельев Куприян Родионовичто — «Рассвет» колхозой ахалагша хонишон.

Смолин Павел Степановичта — «Победа» колхозой ахалагша хонишон.

Тетерин Леонид Спиридоновичто — Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой ахалагша хонишон.

Халецкий Александр Ивановичта — XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагша.

Цыремпилова Нимасу Жалсановнада — «Дружба» колхозой тугалшан.

Цырендоржиев Бадма-Цырен Цырендоржиевичто — Бодонгуудай совхозой ахалагша хонишон.

Шиханов Василий Александровичта — Хёлгын совхозой ахалагша хонишон.

ЗЭДЫН АЙМАГҺАА

Бадмаев Даша Цыреновичтэ — «Мир» колхозой ахалагша хонишон.

Бадмаева Долгор Лубсановнада — Оёорой совхозой ахалагша хонишон.

Банзаракцаев Галсан Сергеевичтэ — Борьёогой совхозой мал адуулагша.

Вампилов Буда Самбуевичта — Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Гармаев Чандаржаб Батомункуевичта — «Мир» колхозой ахалагша хонишон.

Гонтова Прасковья Алексеевнада — Торийн шубуунай фабрикын шубуушан.

Григорьев Иван Тихоновичтэ — XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Грындин Илья Романовичта — Торийн совхозой ахалагша хонишон.

Гургумова Хандажап Гончиковнада — Борьёогой совхозой ахалагша хонишон.

Дашиева Мария Дабаевнада — «Октябрьский» совхозой ахалагша хонишон.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

ХҮНДЭТЭ НЭРЭЕЭ ҺЭРГЭЭХЭЭР

Хонин ажалаа хүгжөөхын түлөө

Хонин ажал эрхилхэ талаар республика соогоо суудa гараһан Зэдын аймагай колхоз, совхозуудай хонишод хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд жэл бүри сугларжа, хонин ажалайнгаа жэлэй дүн согсолдог, дутуу дундануудаа элирүүлэн, шэнэ зорилгонуудые урдаа хараалдаг заншалта зүблөөгөө һаяхан үнгэргэбэ. Зүблөөндэ хабаадалсаһан түрүү хонишодой хэлэһэн үгэнүүд сооһоо харахада, аймагай хонишод саашанхи ажал хүдэлмэри тухайгаа яһала һанаагаа зобонхой. Арганшьегүй. Энэ жэлэйнь ажалай дүнгүүд нёдондонойхиһоо нилээд доогуур байшоо. Энээндэнь бодото шалтагаануудшье байгаа юм бээзэ. Гэбэшье, зарим газарта ажалай эмхидхэл һулараһан, зарим тэды амжалтануудаараа дашууран, һанаагаа амараһан ушараһаа ехэнхи гээгдэлынь болоо. Хэрбээ нёдондо аймаг дотор 100 эхэ хонин бүриһөө зууниһаа дээшэ хурьга абаһан хонишодой бригадануудай тоо 60 байһанаа энэ жэл 42-тоо орошоо. Энээнһээ гадна, хурьга абалгын ходороод байхада, энэ тоо 50 гаран байһан һаа, хурьга илгалган дээрэ иимэ үсөөн болошоо ха юм. Энэ баримта хадаа хурьгалай гарзада ороһон ушарые гэршэлнэ.

Тус аймагай ажахынууд бүдүүн тэжээлээр, мүн тэжээлэй ороoһо тарягаар дуталдажа, хүшэр хүндэ үбэлжэлгэ үнгэргэһэнөө мартажа, ган гасуур зунайшье эхиндэ зохихо хэмжээ абаагүй, һүүлэй зуд бороо хурьншье үедэ нилээд олон хурьга, түлгэ болон томошье хонидоо алдаһан байна. Һүүлэй мэдээгээр аяар 58.285 хони, хурьгад гарзалаа гэхэ һү, али нёдондонойхиһоо 24 мянгаар олон болоно. Илангаяа Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозууд, Торийн, Оёорой совхозууд урда жэлэйхиһээ хоёр дахин, үшөөшье ехэ үхэл гарзатай гараа. Илангаяа хурьгад лэ олоор үхэһэн байна. Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз 2.872 (нёдондо 958), Торийн совхоз 2.534 (нёдондо 1.044) хурьга үхүүлээ. Энэ хадаа хонидой тоо толгой олошоруулха түсэбэй дүүргэгдээгүй үлэһэнэй гол шалтагаан боложо үгөө.

Аймагай арбан ажахын оройдоол хоёрынь хурьга түлжүүлгээр нёдондонойнгоо хэмжээндэ хүрөө. «Мир» колхоз энэ жэл 100 эхэ хонин бүриһөө 93 хурьга тэнжээжэ эрхимлээ. Урдандаа суудa гараһан Борьёогой совхоз — 86, «Коммунизм» колхоз — 80, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз — 80 хурьга 100 эхэ хонин бүриһөө абаа.

Ноохо хайшалалгааршье нёдондоной хэмжээн холо хүсэгдөөгүй, түсэбшье дүүргэгдээгүй. Тогтомол түсэбөө арайхан гэжэ 90 процентээр, нэмэлтэ даабаритайгаар 88 процент дүүргээ. Нёдондоной хэмжээндэ хүрэтэр ноохо суглуулһан нэгэшье ажахы байгаагүй. Гансахан лэ «Октябрьский» совхоз (директорынь нүхэр П. Т. Тарабукин, парторганизациин секретарь нүхэр Б. Ж. Тарбаев) ноохо гүрэндэ худалдаха түсэбөө 105 процент дүүргээд байна.

Зүблөөн дээрэһээ, мүн ажахынуудта ябаадшье харахада, Зэдын хонишод энэ жэлэй хүшэр хүндэ үбэлжэлгэдэ түгэс бэлэдхэлгүй байшоо гэхээр. Урдандаа элбэг таряа талханай зүйл, холимог тэжээл, үбһэ, зелёнко «ама мэдэжэ» эдюулдэг һаа, үнгэрһэн үбэл тэжээлээр дуталдаа. Сагай уларил энэ хабартаа, зундаа муу байгаа. Зарим нэгэн бэрхэшээлнүүдэй урда сошордоо, урмаашье хухараа ха. Теэд үүдын түрүүшүүлэй олонхинь лэ хэдэгээ хөөд лэ гараа. Ленинэй орденто совхозой хонишод, республикын нёдондоной чемпион, энэ жэлэй ВДНХ-гай алтан медальтан, машина шагналтай Д. Я. Свистуновтан, Социалис Ажалай Герой һаяхан болоһон Г. Л. Рабдаев, Б-Н. Г. Гомбожапов, залуу хонишодой дунда хоёрдохёо аймагай чемпион болоһо байгаа В. Г. Базаров болон бусадһаа үлүү тэжээл хэрэглэнгүй, адуулга, харууһалга һайнаар эмхидхэжэ, 100 эхэ хонин бүриһөө 155—131 хүрэтэр хурьга абажа тэнжээгээд, ноохошье һайнаар хайшалһан, хурьгадайнгаашье шэгнүүрые түсэбһөө ехэ болгоһон байха юм. «Коммунизм» колхозой суута хонишон, Социалис Ажалай Герой Г. Г. Цыремпилова хоёрдохёо хурьгалһан хонидһоо зуунай 128 хурьга абаа. Ажалай түрүүшүүлэй хойноһоо залуушуулай олоороо дахасалдажа, хонишоной орёо мэргэжэлдэ һуража байһаниинь һайшаалтай. Зарим залуу механизаторнууд, барилгашад, мэргэжэлтэд энэ ажалда дуратайгаар ошодог болоо.

Аймаг дотор хони хайшалгые түргэнөөр, 10—12 хоногто үнгэргэдэг болоһон ябадал ехэ һайшаалтай. Энэ үедэ ажахынуудай бүхы хүн зон «сагаан алта» сүтлуулдаг. Тиигэжэ ноохоной гээлтэ бага болоһон, шанарыншье нилээд һайжараа.

Мүн хурьга абалгые 20—27 хоногой туршада дүүргэхын тула хонидоо искусственна аргаар, мүн эды шэнээн лэ хоногто үрэжүүлхэ хэрэгтэй. Энээнэй тула искусственна үрэжүүлгын пунктнууд, хэрэгсэлнүүд эртээнһээ түхеэрэгдэдэг, бэлэн болгогдодог, үрэжүүлгые ехэнхидээ ахалагша хонишод өөһэдөө, зарим тээ техник-үрэжүүлэгшэд хэдэг байна. Жэл бүри аймагай түб һууринда техник-үрэжүүлэгшэдэй курса эмхидхэгдэнэ. Эндэ залуушуул, хонишод арбаад хоногто байраар байжа һуралсадаг, техник-үрэжүүлэгшэдэй мэргэжэлтэй боложо гарадаг.

Мүнөө аймагай хонишод энэ жэлэйнгээ дутуу дундануудые элишэлжэ, тэдэниие яажа зайсуулхаб, ерэхэ жэлдэ ямар дүнгүүдые туйлахабибди гэжэ тодорхойгоор хөөрэлдөө. Табан жэлэйнгээ түсэбые бэелүүлхын тула ерэхэ үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдээд, 130 мянган хурьга абажа, 100 эхэ хонин бүриһөө 89 хурьга тэнжээхэ, тиигэжэ бүхы хонидой тоо толгойе 327 мянгада хүргэхэ гэлсэбэ. Хонин бүриһөө 3,7 килограмм ноохо хайшалжа, хурьгадай эхэһээ илгагдаха үедэ тус бүриинь шэгнүүрые 22 килограммда хүргэхэ гэжэ хэлсээ. Тиигээ һаа, 13.825 центнер ноохо, хонины 36 мянган центнер мяха гүрэндөө худалдажа шадаха юм. Гүрэндэ тушаагдаха хонидой шэгнүүрые 38—40 килограммда хүргэжэ, 80 процентынь тарган сэтгэлтэйгээр худалдахаар хараалба.

Эдэ гол зорилгонуудаа бэелүүлхын тула ажалаа али болохоор оньһожоруулха, электрижүүлхэ, хонишодой эрдэм мэдэрэлые дээшэлүүлхэ зооветеринарна һуралсал эмхидхэхэ, профтехучилищида түргэн зуурын курсануудые нээхэ, тиигэжэ хони үрэжүүлхэ, түргэнөөр хайшалха, ноохоной шанарые илгажа шадаха хүнүүдые һургаха юм.

Мүн хонишодто байрын гэрнүүдые бариха, заһабарилха, тэдэнэй бусад хэрэглэлмжыень хангаха, хонидойшье байра, һарабшануудые олоор түхеэрхэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые, түрүү онол арганудые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, хонишодой бригаданууд хоорондын социалис мүрысөө эмхидхэжэ, дүнгүүдыень саг соонь гаргаад, олондо харуулжа байхабди гэжэ хэлсээ.

Мүнөө аймагай хонишод һүрэгүүдээ сентябриин 15 һаа үрэжүүлжэ эхилээ.

Хонишодой энэ үргэн зүблөөндэ КПСС-эй обкомой секретарь А. А. Бадиев хабаадалсаа.

Түрүү хонишодто, ноохо хайшалагшадта ВДНХ-гай медальнууд, Хүндэлэлэй грамотанууд улаан лентэнүүд зүүлгэгдээ, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корреспондент.

ХОРИИН АЙМАГТА

ЭРХИМЛЭГШЭД ОЛОШОРНО

Хориин совхозой малшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн гаргагдаба. Найман һарын туршада үнеэн бүриһөө 1718—1765 килограмм һү һааһан Лхама Цыжипова, Цымжит Дараева гэгшэд мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ.

Мал адуулагшад Цыренжап Баяртуев, Балдоржи Жапов, Цыренханда Цыреторова, Николай Белоусов болон бусад хоногой туршада малайнгаа шэгнүүрые 800—1000 граммаар нэмээжэ шадаһан байба.

Хонишодой дундаһаа Цырма Жамбалова, Хотонто Цырендоржиева, Карп Тангаров болон бусад зуун эхэ хонин бүриһөө 92—103 хурьга абаһан, 2700—3200 грамм ноохо хайшалжа, бусадай дундаһаа шалгарһан байна. Эдэ бүгэдын ашаар совхоз гүрэндэ худалдаха юһэн һарынгаа түсэб мяхаар — 64, һү тушаалгаар 83, ноохо тушааха түсэбөө 127 процент дүүргээд ябана.

ХАСУУРТАЙНХИД ТҮРҮҮЛБЭ

Хүрбын совхозой һаалишадай 8 һарын ажалай дүнгүүд гаргагдаба. Нэгэдэхи отделениин Хасууртайн фермын ажалшад хамтадаа 2.939 центнер һү энэ үе соо һаагаа гэхэ гү, али үнеэн бүхэнһөө 1213 килограмм абаһан байгаа.

Отделениин һаалишадай мүрысөөндэ Прасковья Петрякова эрхим дүнгүүдые туйлана. Тэрэ үнгэрһэн найман һара соо үнеэн бүриһөө 1446 килограмм һү һаажа, нэгэдэхи һууринда гараба. Һаалишад Тамара Фалилеева, Дарья Кожевникова, Галина Вахрушева, Валентина Филиппова болон бусад баһал һайн дүнгүүдтэй ябана.

Һаалишадай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, тэрэниие һайнаар ударидаһанай ашаар Хүрбын совхоз гүрэндэ һү худалдаха юһэ һарын түсэб болзорһоонь урид, сентябриин нэгэндэ 101 процент дүүргээ. Энэ ажахы хамтадаа 5514 центнер һү тушааһан байна.

Д. ДОРЖИЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

ОРЫН МЯХАН ТУШААГДАНА

Корягай национальна округой оро үсхэбэрилдэг ажахынууд орын мяха гүрэндэ тушаажа эхилбэ. Августын эсэстэ сентябриин эхеэр оронууд гүйсэд һайнаар таргалһан байдаг юм.

«Таловский» совхозой оро адуулагшад округ дотороо түрүүлэн мяха тушааһан байна. Тэдэнэр оронуудаа һайнаар харууһалжа, эрхим шанартай мяха тушаана. Мүн «Пенжинский» совхозой орошод түрүүшын продукци худалдажа эхилбэ. Мүнөө хамтадаа нэгэдэхи сортын 3000 центнерһээ үлүү мяхан тушаагдаад байна.

С. СТЕПАНОВА,
ТАСС-ай корр.

Корягай округ.

ҺУРАЛСАЛАЙ ШЭНЭ ЖЭЛЫЕ УГТУУЛАН

СОВЕТ ЭРХЭТЭН БҮХЭНЭЙ НАНГИН УЯЛГА

Республикымнай партийна организаци 1973 — 1974 онуудай политическэ, экономическа һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлээ дүүргэжэ байнхай. Һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэл КПСС-эй XXIV съездын, КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1972 оной) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлэй даабаринуудые болзорһоо урид дүргэхын түлөө социалис мүрысөөнэй хаа хаанагүй дэлгэржэ байгаа сагта үнгэржэ байна.

Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ политическэ ба экономическа һуралсал шухала һуури эзэлдэг. Республикын партийна организаци коммунистнуудай, бүхы ажалшадай һуралсал эмхидхэхэ талаар зарим тэды дүй дүршэлтэй болонхой. Һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэхэ үедөө үнгэрһэн жэлэй дүнгүүдые шүүмжэлхы ёһоор хаража үзэхэ, түрүү дүй дүршэлөө саашанхи ажалдаа хэрэглэхэ, марксистско-ленинскэ һуралсалай удха шанарые улам дээшэлүүлхэ талаар хэмжээнүүдые бэелүүлхэ ёһотойбди.

Манай республика дотор мүнөө политическэ ба экономическа һуралсалай һургуулинуудта 150 мянган шахуу хүн һурана. Политическэ һуралсал тухай асуудал партиин райкомуудай, парткомуудай бюро дээрэ, коммунистнуудай суглаан дээрэ саг соогоо зүбшэн хэлсэгдэдэг. Жэшээлхэдэ, партиин Улаан-Үдын горкомой пленум «Хүтэлбэрилхы кадрнуудай марсистско-ленинскэ болон экономическа һуралсал тухай» асуудал зүбшэн хэлсэһэн юм. Тэрэшэлэн, Октябрьска, Хориин, Хурамхаанай, Прибайкалиин райкомуудай пленумүүд дээрэ һуралсал ба бодото байдал хоёрой хоорондохи холбоон, политическэ һуралсалай хэшээлнүүдэй ашаг үрэ гэхэ мэтэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байха.

«Ажалшадай экономическа һуралсалые һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые бодотоор бэелүүлэн, партийна комитедүүд, албан зургаанууд, министерствэнүүд, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд ажалшадай экономическа һуралсалда анхарал ехээр хандуулдаг болоо. Мүнөө дээрэ 70 мянга шахуу хүн экономическа һуралсалда хабаадуулагданхай.

Областной партийна организаци хүтэлбэрилхы кадрнуудые теоретическэ һуралсалда хабаадуулха онол арга олонхой. Марксистско-ленинскэ теориин шухала асуудалнуудые, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, партиин политика шудалха талаар республикын хүтэлбэрилхы тушалтадай һурадаг теоретическэ семинар партиин обкомой дэргэдэ гурбадахи жэлээ хүдэлнэ. Улаан-Үдын горкомой, партиин Октябрьска, Железнодорожно райкомуудай дэргэдэ партийно-ажахын эдэбхитэдэй семинарнууд, республикын 17 райондо — партийна эдэбхитэдэй һургуулинууд хүдэлжэ байнхай.

Партийна организацинууд пропагандистнуудай мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ талаар хүдэлмэреэ һайжаруулаа. Арадай ажахын мэргэжэлтэд, промышленна ба хүдөө ажахын предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна ба совет хүдэлмэрилэгшэд, техникум болон дээдэ һургуулинуудай багшанар энэ хүдэлмэридэ олоороо хабаадуулагдана. Партиин обкомой политическэ гэгээрэлэй байшан политическэ һуралсалай дээдэ шатын һургуулинуудай пропагандистнартай, методическа соведүүдэй хүтэлбэрилэгшэнэртай, политическэ гэгээрэлэй кабинедүүдые даагшадтай хүдэлмэреэ нягта холбоотойгоор ябуулдаг байна. Һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхэһээ урда тээ экономическа эхин һургуулинуудай, марсизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалдаг һургуулинуудай пропагандистнарай семинар үнгэргэбэ.

Пропагандистнарай дунда ябуулдаг хүдэлмэриин түхэл маяг ондо ондоо юм. Жэшээлхэдэ, хэрбээ Советскэ, Октябрьска, Улаан-Үдын районуудта пропагандистнарай мэргэжэл шадабариин һургуули байгаа һаань, Прибайкалиин, Хяагтын, Бэшүүрэй аймагуудта түрүү пропагандистнуудай нэмэл хэшээл үнгэргэгдэдэг. Тиихэдэ бүхы районуудта пропагандистнарай теоретическэ ба методическа конференцинүүд үнгэргэгдөө.

Олониитын эдэбхитэдэй хүсөөр хүдэлдэг политическэ гэгээрэлэй кабинедүүд, методическа соведүүд пропагандистнарта ехэ туһаламжа үзүүлдэг. Республика доторнай тиимэ 54 кабинет тоологдоно.

Хэшээлнүүдээ эрхим һайнаар үнгэргэдэг, хэшээлнүүдтээ творческо ёһоор хандадаг пропагандистнууд манайда олон. Улаан-Үдын аймагай «Восход» колхозһоо — А. А. Петрова, Хурамхаанай аймагай Хурамхаанай леспромхозһоо — И. И. Рябчиков, Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозһоо — Б. Б. Пурбуев, Бэшүүрэй аймагай Бага-Куналейн СПТУ-һаа Р. Б. Бадмажапов, Железнодорожной авиационно заводһоо Н. П. Попов, Советскэ районой «Электромашина» заводһоо — А. Ф. Безбородов болон бусад тэдэнэй тоодо оролсохо байна.

Гэхэтэй хамта, политическэ һуралсалай хэшээлнүүдые үнгэргэлгэдэ дутагдалнууд бии байһаар. Заримда партийна организацинуудта жэшээлхэдэ, Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын совхозой, Железнодорожной 397-дохи СМП-гэй, Захааминай аймагай Чикойн совхозой, Захааминай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гурбадахи отделениин, Советскэ районой Кировэй нэрэмжэтэ

...ЕСПУБЛИКЫН ҺУРГУУЛИНУУДТА

...ОРОХОДО УРМАТАЙ...

...лаан-Үдын аймагай ан... совхозой тосхондохи най... жэлэй һургуулида оро... ...тын баясажа гараха ёһо... Юуб гэхэдэ, энэ һур... ...лиин ордон ехэ һайнаар ...ригдажа, һуралсалай ...жэлэй эхин — сентяб... 1-нийе эндэхи багша... ...түгэс бэлэдхэлтэйгээр ... һэн.

...һаруул коридор ...р ябажа, шэрын үнэ... ...шэлһан класс, кабинедүүдтэ оронобди. Ород хэлэнэй, математикын, физикын, химиин, географиин, түүхын кабинедүүд түгэс һайнаар түхеэрэгдэнхэй.

Энэ һургуулиин ордон хуушаншаг юм. Тиигэбэшье һаа, ямаршье шэнэ гэр соо ороһонһоо үлүү һайнаар түхеэрэгдэнхэй байхадань баясамаар.

Ангай совхозой хүтэлбэрилэгшэд ехэ һайн үүсхэл гаргаба. Энэнь юуб гэбэл, мүнөө жэлдэ энэ тосхондо һургуулиин шэнэ байшан баригдажа эхилхэнь. Шэнэ һургуулидань 320 үхибүүд һуража шадаха юм.

Үнгэрһэн һуралсалай жэлдэ энэ һургуулиин багшанарай коллектив ехэ һайнаар хүдэлжэ гараа. Оройдоол нэгэ һурагша лэгэ класстаа хоёрдохи жэлээ һураха болоо һэн.

Мүнөө жэлдэ наймадахи класста 24 хүн һуража байна. Тэдэнэртэ ан үсхэбэрилэгшэдэй мэргэжэл олгохо тухай асуудал һургуулиин педсовет дээрэ табигдаа һэн. Тиигэжэ ахалагша классуудай һурагшад ангай совхозой ажал хүдэлмэритэй ходо танилсана, ан яажа үсхэбэрилхэ тухай олон юумэ мэдэжэ абана.

Һургуулиин директор Алексей Максимович Касьяновые бэрхэ хүтэлбэрилэгшэ гэжэ сэхэ эндэ хэлэмээр ха. Юуб гэхэдэ, һургуулиин эдэ бүхы түхеэрэлгэ тэрэнэй һайн хүтэлбэриин ашаар хэгдээ ха юм. Тиихэдэ багшанарай коллектив эбтэй эетэй.

ҺАЙНААР ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГДЭНЭ

...гдаһан һуралсалай ...й группанууд респуб... ...най илангаяа Улаан... ...тымнай һургуулинууд... ...эд олон болонхой. ...нэ үдэртэй группанууд... ...дадаг һурагшад хэшээл... ...й һүүлээр һургуули... ...лажэ, багшанар, хүмүү... ...шэдэй хүтэлбэри до... ...һоо үзэнэ, наадана, ки... ...ошоно, экскурсида га...

...талаар Улаан-Үдын ...5 һургуули шалгарна. ...гдаһан һуралсалай үдэртэй гурбан группа гурбадахи жэлээ эндэ хүдэлжэ байна.

Багша Зоя Васильевна Травиканагай хүтэлбэрилдэг группын таһалга соо ороходо урматай байдаг. Юуб гэхэдэ, эндэ хододоо сэбэр, таһалга соохи түхеэрэлгэнүүдынь түгэс һайнаар бэлдэгдэнхэй. «Группын уялганууд», «Гэрэйнгээ даабари хайшан гээд дүүргэхэ тухай», «Үдэрэй гурим», «Группын һурагшадай заршамай дүрим» гэһэн стендүүд эндэ түхеэрэгдэнхэй. Мүн «Группын булан» эндэ һайнаар эмхидхэгдэнхэй.

Һаяхан энэ һургуулида түрэлхидэй суглаан болобо. Һуралсалай таһагые даагша Пётр Карпович Елистратов тэрэ суглаан дээрэ үгэ хэлэжэ, һунаагдаһан үдэртэй группада ябадаг үхибүүдэй һайнаар һурадаг байһан тухай онсолон тэмдэглэбэ. Һүүлээрнь багша З. Б. Травкина группын ажал хүдэлмэритэй, түсэбүүдтэй түрэлхидые танилсуулба.

Нимэ группада ябадаг үхибүүд һургуулиингаа буфет соо эдеэлдэг байна.

27-дохи һургуулиин һунаагдаһан үдэртэй группанууд хүдэлжэ эдир үетэнине эрдэм номдо һургаха, һайнаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ туһа нэмэри оруулна.

Ф СТЕПАНОВ,
Улаан-Үдын аймагай ажалшадай депутадуудан Соведэй гүйсэдкомой гэгээрэлэй таһагай методист.

ҺУРАГШАДАЙ ХҮСӨӨР

Зэдын аймагай «Мир» колхоздо 1000 гектар шэниисэ баал болгогдон сабшагдаһан юм. Гэбэшье хура бороотой үдэрнүүд тохёолдожо, сабшагдаһан баал газарта няалдажа эхилээ.

Эгээл энэ үедэ Бургалтайн дунда һургуулиин һурагшад һайн һайхан үүсхэл гаргажа, түрэл колхоздоо туһалха гэжэ шиидэбэ. Бургалтайн дунда һургуулиин ахамад классуудай һурагшад таряалан дээрэ гараба. Аса, тармуур бариһан тэдэнэр баалнуудые урбуулан һэлибэ. Тиихэдэнь нойтон таряан түргэн хатажа, хуряажа абахаар болобо.

Түрүүшын үдэр таряа һэлилгэ дээрэ 200 хүн хүдэлжэ, 100 гектар таряанай баал урбуулһан байгаа. Һурагшад хоёрдохи үдэртөө бүри эршэмтэй һайнаар ажаллажа, 180 гектар таряанай баал һэлиһэн байна. Багша Д. Б. Батуевай хүтэлбэрилдэг 10-дахи «А» классай һурагшад илангаяа һайнаар ажаллажа, нүхэдэйнгөө дундаһаа шалгараа. Ю. Б. Балсаевагай хүтэлбэрилдэг 9-дэхи «Б» классай һурагшад тэдэнэртэй мүрысэжэ, сог залитайгаар хүдэлөө.

Һурагшадһаа гадна, Доодо-Бургалтай тосхондо ажаһуугшад таряанай ургаса абаралгада мүн лэ олоороо хабаадалсаа. Сельскэ Соведэй түрүүлэгшэ Б. Д. Очиров энэ хүдэлмэрине хүтэлбэрилөө.

Һурагшад бүхы дээрээ 500 гектар таряанай баал һэлижэ, колхоздоо ехэхэн туһаламжа үзүүлбэ.

А. ЕЛИСЕЕВ



Танине ямараар хангана б?

УРАН ГАРТАН

Бээлэй баригдаггүй хүниие олохогүйт. Гарта таарама, дулаан, үшөө тиигээд уранаар оёгдоһон бээлэй барлад ябахада, ямархан зохид байдаг бэ! Хэһэн ажалнишье бүтэсэтэй байха, өөрөөшье урматай, баяртай ябахаш.

Манай Буряадай республикын аймагуудтахи ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг хүдөөгэй комбинадуудта юрэ бариха, мүн ажаллахадашье хэрэгтэй бээлэйнүүдые оёхо хүдэлмэри һайнаар табигданхай.

Хүн зоной хэрэглэмжэ хангаха Сотниково һууриндахи комбинадай бригада гансахан бээлэй оёлго дээрэ хүдэлдэг юм. Арһаар, бүдөөр, холстоор, арһанай эрондо хэрэглэгдэдэг материалаарше бээлэйнүүд тэндэ оёгдоно. Зохидхон, һонин хэбүүд хэрэглэгдэдэг. Бүтээлнүүдынь шанар һайнтай байдаг. Тиимэһээнь хүн зоной хэрэглэмжэ хангаха Сотниковой комбинадта оёгдоһон бээлэйнүүдтэ захил хододоо ехэ юм.

Лидия Семеновна Шабалина, Екатерина Гонгоровна Хамнуева, Зинаида Андреевна Перевалова — эдэнэр тус бригадада хүдэлнэ. Эбтэй эетэй, бэе бэедээ хододоо туһалалсадаг тус нүхэднай ёһотой уран гартан, бэрхэ оёдолшод байхаһаа гадна урагшаа эрмэлзэлтэй хүнүүд.

Байгша оной үнгэрһэн найман һарада түсэбүүдээ хододоо зуу, зууһаа дээшэ дүүргэдэг байгаа. Мүнөө тэдэ октябрь һарын түсэбөөр хүдэлнэ. Тиихэ зуураа үбэл бариха бээлэйнүүдые тэдэ оёжо эхилэнхэй. Эдэ зүйлнүүдынь малшадта илангаяа хэрэгтэй байха. Бээлэй оёходоо тэдэ элдэб бүдһөө, арһаһаа ба бусад материалнуудһаа үлэһэн үртэһэ ехэ хэрэглэдэг, тиигэжэ арьбалалта, алмалтын түлөө комбинадайнгаа хэдэг тэмсэлдэ өөһэдынгөө хубитые бодотоор оруулдаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха Сотниководохи комбинадай оёдолшод (зүүн гарһаа) Л. С. Шабалина, Е. Г. Хамнуева, З. А. Перевалова.

З. ВЕСНИНАГАЙ
фото-зураг.



...ынкум — Казахстан... ...ракуль үйлэдбэрилгэдэ ...һэн хони үсхэбэрил... ...о район. Мойынкумай ...д жэл бүри 150 мян... ...ракуль арһа уласхоо... ...аукциондо эльгээдэг. ...стиин болон түбэй ...й артистнууд хонишод... ...да харуулхаяа ходо ...байдаг юм.

...РАГ ДЭЭРЭ: Мойын...й соёлой байшангай ...шар» гэжэ дуу, хата... ...самблиин артистнар ...й ССР-эй «Айдарлин...» совхозой хонишодто харуулжа байна.

...СС-ай фотохронико.

Айл бүхэндэ — газетэ, журнал

СЭРЭГЭЙ ХЭБЛЭЛЭЙ ДАЙШАЛХЫ ОРГАН

...эй хэблэл хадаа совет ...н дайшалхы авангард ... Эхэ ороноо хамгаалга ...лхэ, арми ба флодой ...хы бэлдэлгые дээшэ ... талаар парти болон ...льствын шиидхэбэри... ... бэелүүлхэ хэрэгтэ со... ...кэл Зэбсэгтэ Хүсэнүү... ...гшэдые элсүүлдэг бай...

...расная звезда» газетэ ...рэгэй хэблэлэй олонии... ...газетэнь болоно. 1974 ...нварь һарада газетын ... түйсэхэнь. Тэрэнние ...ба флодой сэрэгшэдһээ ...дэлмэришэд ба колхоз..., эрдэмтэд, соёл культу... ...жал ябуулагшад, дай... ...ветерануud, залуушуул ...усад уншадаг юм.

...сная звезда» манай гү... урданай газетэнүүдэй ...болоно. Бүри 1923 ондо, ...енинэй амиды байхада ...газетэ бии болгохо тухай ...бэри абтаа һэн. Тэрэнэй ...ын номер 1924 оной ... 1-дэ гараһан байна. ...етын намтар арми ба ...рэгэй алдар солото түү... ...тэ холбоотой юм. Ха... ..., Халхын-Голһоо эхи... ...гэ ороноо хамгаалгын ...дайнай үедэ сэрэгшэ... ...таршалгануудта уряа... ...жүүлдаг байгаа. Дай... ...дэ газетын 1200 номер ..., тус бүринь дайсанда ...бололсодог һэн.

...мунизм байгуулгын му... ...дэ коммунис партиин ...арад зондо тайлбари... ...лха, сэрэгшэдые ху... ...лхэ, СССР-эй Зэбсэгтэ ...дэй бэлдэлгые саашадань дээшэлүүлхэ талаар «Красная звезда» газетэ ехэ хүдэлмэри ябуулжа байдаг. КПСС-эй шиидхэбэринүүдые бодото дээрэ бэелүүлхын түлөө ажалшадай тэмсэл тухай, Коммунис партиин политика ба теориин асуудалнуудаар, манай ороной уласхоорондын ба дотоодын байдалаар олон янзын материалнуудые уншагшад газетын хуудаһануудта олодог юм.

Газетэ сэрэгэй асуудалнуудтай уншагшадые танилсуулдаг. Тэрэнэй хуудаһанууд офицер ба прапорщигуудай, солдат ба сержантнуудай гайтайхан ажал хэрэгэй үдэр бүриин баримта түүхэнь болоно.

Һонирхолтой дурасхаалта бэшэгүүд, роман ба туужанууд, сэрэгэй-патриотическа темэдэ бэшэгдэһэн номууд тухай хөөрөөнүүд газетэдэ толилогдожо байдаг. Мүн элдэб жанрай материалнууд — статья, очерк, шүлэг, замай тэмдэглэл, уншагшадай асуудалда харюу, зүбшөөл, фото-зурагууд газетэдэ гарадаг гээшэ.

«Красная звезда» нэгэ доро 2 миллион 700 мянган хэһэгээр хэблэгдэдэг юм. Редакциин коллектив газетэеэ удха түгэлдэр, олондо ойлгосотой болгохо талаар ехэ оролдолго гаргадаг. Тиимэһээ уншагшадай дура буляажа шадаа. Энэ газетэ Ленинэй, Улаан Тугай, Улаан Одоной орденуудаар шагнагданхай.

1974 ондо газетын хуудаһанууд уласхоорондын байдал ба дэлхэйн түбинүүдэй сэрэгэй, политическэ байдал тухай, КПСС-эй XXIV съездын хараалһан эб найрамдалай Программые бодото байдал дээрэ бэелүүлхын тула манай партиин тэмсэл тухай уншагшадта үргэнөөр хөөрэхэ түсэбтэй.

Совет сэрэгэй байгуулалтын асуудалнуудаар, сэрэгэй эрдэмэй туйлалтанууд тухай, мүн сэрэгэй хэрэгтэ боложо байһан хубилалта тухай сэрэгэй элитэ ажал ябуулагшад хөөрэхэ юм. Залуушуулые дайшалхы ба революционно ёһо заншалаар хүмүүжүүлхэ, СССР-эй хүсэ шадалые улам бэхижүүлхэ табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай материалнууд газетэдэ ёһото һуурияа эзэлхэ.

Физкультура ба спортдо ехэ анхарал хандуулдаг. Олимпиадын, дэлхэйн ба Европын нааданда илаһан армиин түрүү спортсменүүд тухай очерк, зурагланууд хэблэгдэхэ юм.

Залуушуулые Совет Армиин ба үһан сэрэгэй албанда бэлдэхэ талаар сэрэгэй комиссариадуудай ябуулдаг ажал тухай материалнууд газетэдэ онсо һуури эзэлдэг, эзэлхэшье. Предприяти ба эмхи зургаануудта, колхоз болон совхозуудта сэрэгэй эхин бэлдэлгэ, ниитэ хамгаалгын хүдэлмэри, патриотическа хүмүүжүүлгэ тухай статьянууд хэблэгдэхэ.

Буряадай АССР-эй ажалшад «Красная звезда» газетэ олоор захидаг, уншадаг юм. Эдэбхитэй уншагшад аймаг бүхэндэ бии. Бэшүүрэй, Загарайн, Кабанскын, Захааминай, Баргажанай, Мухар-Шэбэрэй аймагуудта энэ газетэ олоор тараалгын дүнгөөр редакционно коллегиин ба издательствын дурасхаалай дипломуудаар олон эдэбхитэд шагнагдаа һэн. Тэдэнэй тоодо Т. А. Бурдуковская, Л. Е. Кирьянова, Н. Б. Саможапов, Е. С. Гатилова, Ц. Д. Жигмитов ба бусад оролсоно.

«Союзпечатиин» агентствонүүдтэ, хэлхээ холбооной таһагуудта, предприяти ба эмхи зургаануудай хэблэл тарааха ниитын түлөөлэгшэдтэ захил хэхэдэ болоно.

Е. НОВИЦКИЙ.
Буряадай АССР эй сэрэгэй комиссариадай политическэ таһагай пропагандист.

Социалис оронуудаар

«СВИЛОЗА» АШАГЛАЛГАДА ОРУУЛАГДАБА

СОФИ. Свиштов хотодохи «Свилоза» гэжэ химическэ шэнэ комбинат ашаглалгада оруулагдаа.

«Свилоза» — Болгариин химическэ промышленностиин мүнөө үеын предприяти. Вискозно-целлюлозо ба штапельна утаһа гаргадаг заводууд, заһабарилгын механическа завод, 120 мянган киловатт хүсэтэй ТЭЦ комбинадай бүридэлдэ ороно. Эндэ 5 мянган хүдэлмэришэн ажаллаха юм. Свиштов хотын химигүүд жэлэй дүүрэтэр 40 миллион левой (мүнгэн) сантай хэмэл торго, целлюлозо ороной арадай ажахыда үгэхөөр хараална.

ЕХЭ АМЖАЛТАНУУД

ХАНОЙ. ДРВ-гэй арадай ажахын хэдэ хэдэн һалбаринуудай август һарын ажалай дүнгүүд эндэ согсологдоо.

Республикын транспортнигууд үнгэрэгшэ һарын туршада илангаяа ехэ амжалта туйлаа. Ороной түмэр зам, ашаа зөөхэ түсэбөө 8 процентээр үлүүлэн дүүргээ. Барилгын бригаданууд август һара соо Ма мүрэн дээгүүр гарадаг Халугонг, Долен гэжэ хоёр шухала хүүргэ һэргээн бодхоогоод. ДРВ-гэй урда зүгэй промышленна томо түб — Винь Ханой хоёрой хоорондо поездүүдые ябуулдаг болоо.

Ороной машина бүтээлгын ба металлургическа заводууд үнгэрэгшэ һарынхиһаа 10 процент ехэ продукци үйлэдбэрилэн гаргаа. Республикын химическэ заводууд, фабиканууд түсэбһөө гадуур хэдэн арбаад мянган тонно минеральна үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилбэ. ДРВ-гэй хүнгэн промышленностиин предприятинүүд түсэбтэ даабаринуудаа үлүүлэн дүүргэбэ.

МЕТАЛЛУРГНУУД — ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

ГАВАНА. Кубын металлургнууд уялгануудаа үлүүлэн дүүргэхын түлөө ороной ажалшадай хүдэлөөе толгойлно. Мүнөө жэл эндэхи металлургнууд һара бүриингөө даабаринуудые үлүүлэн дүүргэжэ байна. «Хосе Марти» гэжэ металлургическа томо заводой коллектив август һарада 1180 тонно булад, 4 мянган тонно прокат түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилһэн тухайгаа партидаа, революционно правительстводаа элидхээ. Һарын турша соо түрүүшынхеэ иимэ үндэр дүн туйлагдаа.

Советскэ Союзай экономическа ба техническэ туһаламжын ашаар Кубын металлургическа промышленностиин предприятинүүд шэнэдхэн һэльбэгдэжэ байнхай.

БАЯН УРГАСА

УЛААН-БААТАР. Монголой таряашад түсэбтэ табан жэлэйнгээ гурбадахи жэлдэ орооһо таряанай, хартаабхын, овощой баян ургаса абаба.

Убсукурай аймагай хүдөө ажахын «Баруун Туруун» гэжэ нэгэдэлэй таряашад ехэ амжалта туйлаба. Тэдэнэр тушаалгын пунктнуудта 3 мянган тонно ороһо асараа. Ороһо таряа жэл бүри ехээр ургуулдаг Сэлэнгын, Хүбсүгүл, Центральна аймагуудай госхозууд ороһо таряагаа сохижо эхилээ.

Хүдөө нютагуудай ажалшадта энэ жэл нэмэлтэ бэрхэшээлнүүдые тохёолдуулба: ороһо таряан оройтожо эдеэшээ, хура бороо таряа хуряалгада һаад ушаруулна. Монголой таряашад түсэбһөө гадуур 20 мянган тонно ороһо тушааха гэһэн уялгаяа дүүргэхээр шиидэнхэй.

ТАРЯАШАДАЙ ЭРШЭТЭ АЖАЛ

БУХАРЕСТ. Румыниин полинууд дээрэ мотоорой хүнхинөөн замханагүй. Ороной таряашад ургасаяа саг болзортонь, гээлтэ хороолтогүйгөөр хуряажа абахаар оролдоно.

Хүдөөгэй ажалшадай амжалтанууд тухай мэдээсэлнүүд элдэб уезднүүдһээ ерэжэл байнхай. 31.5 мянган гектар талмайн саахарай свёкло, 35 мянган гектарай наран сэсэг хуряагданхай. Ороной урда районуудта кукуруза хуряалга һаяын үдэрнүүдтэ эхилбэ.

(ТАСС).



ВЬЕТНАМАЙ ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКА. **Хүдөө ажахын кооперативуудай плантацинууд дээрэ джут ургамалай ургасын гараса мүнөө жэлдэ ехэ һайн. Кооперативай гэшүүд энэ жэлдэ түсэбһөө гадуур зуугаад тонно джудай утаһа худалдаха юм. Тэрэнэй зарим хубинь хилын саана эльгээгдэхэ.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Биньминь кооперативта.

ВИА—ТАСС-ай фото.

... болон бусад партийна... ...ацинуудай марксистско... ...кэ һуралсалай асуу... ...анхаралаа багаар хан..., үнгэргэгдэдэг хэ... ...лэй шанарай хойно... ...лалта хэжэ шадаагүй ...

...рхүү шалтагаанһаа ...жо, зарим һургуули бо..., ...теоретическэ семинар... ...й хэшээлнүүд һонигүй... ... үнгэрдэг, һуралсалай ...маар заагдаһан ном... ...нүүдһээ ондоо мате... ...нууд хэрэглэгдэдэггүй ...

...өө һуралсалай шэнэ ...э марксистско-ленинскэ ...салые улам һайнаар ...лхэ, хэшээлнүүдые үн... ...дэ дайралдадаг дутаг... ...нуудаа усадхаха гэһэн зо... ... республикын партийна ...низацинуудай урда та... ...на гээшэ.

...ПСС-эй XXIV съездын ... зорилгонууд партий... ... һуралсалые саашадань ...лха, тэрэнэй ашаг ...эшэлүүлхэ эрилтэ та... ... Ушар тиимэһээ һуралсалай шэнэ жэлдэ коммунис байгуулгын теори ба ажабайдалай асуудалнуудые, партиин гадаадын политикын, экономическа, социальна, национальна асуудалнуудые, мүнөөнэй үе сагта КПСС-эй хүтэлбэрилхы үүргын дээшэлхэ байһан тухай асуудалые шудалалга һайнаар эмхидхэхэ шухала. Марксизм-ленинизмын үзэл суртал, партиин XXIV съездын, КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1972 оной), апрелиин (1973 оной) Пленумүүдэй материалнууд, «Совет Социалис Республикануудай Союзай 50 жэлэй ой тухай» КПСС-эй Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй элидхэл, РСДРП-гэй II съездын болоһоор 70 жэлэй ойдо хабаатай материалнууд политическэ һуралсалай гол темэнүүд болохо байна.

1973—1974 онуудай политическэ һуралсалай хэшээлнүүд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1973 оной) Пленумэй материалнууд, партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар КПСС-эй ЦК-гай уласхоорондын ажал ябуулга, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй ФРГ, США ошоходоо баталһан хэлсээнүүдэйнь дүнгүүд тухай материалнууд түрүүшын хэшээлнүүд дээрэ шудалагдаха ёһотой. Зүгөөр КПСС-эй гадаадын политическэ ажал ябуулга тухай асуудалые нэгэ-хоёр хэшээл дээрэ бүхы талаһаань хаража үрдихэгүй дээрэһээ, энэ асуудал һуралсалай жэлэй туршада гүнзэгыгөөр шудалагдаха болоно.

Ажалшадай экономическа һуралсалые һайжаруулга мүнөө үеын шухала эрилтэнүүдэй нэгэн болоно. Совет хүнүүд сэсэ мэргэнээр ажахыгаа эрхилхэ, арадай мүнгэ зөөри тооложо һураха ёһотой бшуу.

Экономическа эрдэм мэдэрэл ажалшадай дунда дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ партийна һуралсал тон ехэ үүргэтэй. Гэбэшье марксистско-ленинскэ һуралсалай орондо экономическа темэнүүдые шудалаад лэ үнгэржэ болохогүй.

1973—1974 онуудта Кабанскын, Улаан-Үдын районуудай партийна организацинууд коммунис ёһо журамай үндэһэ һуури шудалха талаар һургуулинууд болон теоретическэ семинарнуудаа олошоруулһаниинь һайшаалтай. Энэ предмет марксизм-ленинизмын үдэшын университедтэ, партийна эдэбхитэдэй һургуулинуудта бии болгогдохонь.

Комсомол залуушуулай политическэ гэгээрэлдэ партийна организацинууд саг үргэлжын анхарал хандуулха байна. Улаан-Үдын, Кабанскын, Прибайкалиин, Железнодорожно райкомууд комсомолой кружогуудые хүтэлбэрилхөөр дүй дүршэлтэй, бэлэдхэл һайнтай пропагандистнуудаа томилно. Тэрэнь зүб гээшэ ааб даа. Энэнь залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ, марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха талаар партиин табиһан зорилгонуудта ехэ анхарал хандуулдагайнь гэршэ гээшэ.

Залуу пропагандистнууд партийна организацинуудай зүгһөө саг үргэлжын анхаралда байха зэргэтэй. Бүхы пропагандистнуудай 30 процентнь залуушуул юм. Тэдэниие һургаха, тэдээндэ туһалха гээшэ манай зорилго.

КПСС-эй обкомой политическэ гэгээрэлэй байшан пропагандистнарай семинар, курснуудые үнгэргэжэ байнхай. Хоёр мянга шахуу пропагандистнар эндэ һурал саа. Партиин Баргажанай, Загарайн, Октябрьска райкомууд пропагандистнарай семинарнуудые үнгэргэжэ эхилбэ. Зүгөөр Зэдын, Ахын райкомууд һуралсалай шэнэ жэлдэ муугаар бэлдэнэ: политическэ ба экономическа һуралсалай һургуулинууд бүридхэгдөөгүй, семинарнууд үнгэргэгдөөгүй байһаар. Энэ хэрэг түргэдхэхэ шухала.

Энэ жэлдэ политическэ ба экономическа һуралсалай структура саашадаа нарижуулагдаха зэргэтэй. Эхин политическэ һургуулинуудта, хуушанайхидаал адли, В. И. Ленинэй намтар, политическэ ба экономическа эрдэм мэдэрэлэй үндэһэ һуури шудалагдаха байна. Үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ 3 мянган хүн энэ һургуули дүүргэв. Тэдэнэй диилэнхи олониинь марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха һургуулида орохо. Гэбэшье тэдэнэй заримашуул марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалдаг һургуулинуудта һурахаар бэлэдхэлгүй байшсо. Тиимэ нүхэдтэ политическэ гэгээрэлэй байшангай дурадхаһан программаар гү, али КПСС-эй түүхын хуряангы курсаар хэшээлнүүдые үнгэргэхэ бологдоно.

Марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалдаг һургуулинуудта КПСС-эй түүхэ, политическэ экономи, философи, научна коммунизм, экономикын үндэһэ һуури ба үйлэдбэриие хүтэлбэрилгэ шудалагдаха юм.

Политическэ һуралсалай дээдэ шатада хүтэлбэрилхы кадрнуудай һуралсалые эмхидхэхэдээ, шагнагшадайнгаа бэлэдхэлые, мэргэжэл ба арадай ажахын ямар һалбарида тэдэнэй ажалладагые хараадаа абаха хэрэгтэй.

Улаан-Үдын горкомой дэргэдэхи марксизм-ленинизмын университедтэ, партийна эдэбхитэдэй һургуулинуудта 2,5 мянганһаа үлүү хүн һураха байна. Теоретическэ семинарнуудта һурагшадай тематика энэ жэлдэ нилээд үргэдхэгдэхөөр хараалагдана.

Партийна, комсомолой, экономическа һуралсалай хэшээлнүүдэй ашаг үрэ пропагандистнуудһаа, тэдэнэй теоретическэ ба методическа бэлэдхэлһээ дулдыдадагынь мэдээжэ. Политическэ гэгээрэлэй кабинедүүд, партийна комитедүүд болон методическа соведүүд энээндэ анхаралаа ехээр хандуулдаг болохо байна.

Политическэ һуралсалай удха шанарые һайжаруулхэ, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй революционно теори шудалха һонирхол хүгжөөхэ, политическэ ба экономическа һуралсалые коммунис байгуулгатай нягта холбоотойгоор үнгэргэхэ гэһэн зорилгонууд партийна организацинууд болон пропагандистнарай урда табигдана.

Партийна шиидхэбэринүүдтэй таараалдуулан, пропагандистнууд болон үзэл сурталай бүхы хүдэлмэрилэгшэд марксизм-ленинизмые тараан дэлгэрүүлхын, коммунистнууд ба партийна бэшэ хүнүүдые революционно теорёор зэбсэгжүүлхын, тэрэшэлэн ажалшадай политическэ ухаан мэдэрэлые саашадань дээшэлүүлхын түлөө хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллахаар зоригжонхой.

В. ТЮРИНА,
КПСС-эй обкомой политическэ гэгээрэлэй байшангые даагша

Уласхоорондын шэнжэлэл

Женевэ: шухала шата

Европодо аюулгүй байдалай ба харилсан ажаллалгын талаар зүблөөнэй хоёрдохи шата үнгэрэгшэ неделидэ Женевэдэ эхилбэ. Энэ зун Хельсинкидэ болоһон зүблөөнэй түрүүшын шата тон амжалтатайгаар үнгэрөө. Тиин Европын 33 оронуудай, мүн США болон Канадын гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд Европо түби дээрэ бата найдамтай эб найрамдал хангалгын арга замууд тушаа правительствануудайнгаа хараа бодомжые элирхэйлэн хэлэһэн байна. Советскэ Союз Европодохи аюулгүй байдалай болон Европодо гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудай ёһо гуримуудай үндэһэ һууринууд тухай генеральна декларациин проект табижа, Финляндиин ниислэлдэ болоһон уулзалгада шухала алхам хэгдэһэн байна. Мүн бусадшье социалис гүрэнүүд, тэрэшэлэн баруунай зарим оронууд ашатай туһатай дурадхалнуудые хээ.

Тиимэ болохолоордо, мүнөө Женевэдэ суглараад байһан дипломадууд болон экспертнүүд ажалаа ябуулха горитой ехэ үндэһэ һууритай болонхой. Хельсинкидэ элирхэйлэгдэһэн гол ёһонуудай үндэһөөр, тэдэнэр зүблөөнэй шиидхэхы, гурбадахи шата дээрэ баталан абтаха документнүүдэй тодорхой проектнүүдые бэлдэхэ болоно. (Социалис оронуудай һанамжын ёһоор, зүблөөнэй гурбадахи шатые энэ жэлдэ эгээн дээдэ хэмжээндэ үнгэргэбэл зохисотой, юундэб гэхэдэ, тэрэнэй абаһан шиидхэбэринүүд Европын саашанхи хуби заяае тодорхойлхо ха юм).

Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, зүблөөнэй хоёрдохи шатын амжалтатайгаар үнгэрхэ бүхы эрхэ байдал бии. Гэбэшье тэрээндэ тохёолдуулагдажа болохо түбэг бэрхэшээл тушаа нюдөө анаад үнгэржэ болохогүй. Жэшээлхэдэ, баруунай зарим гүрэнүүдэй зүблөөе гол зорилгоһоонь буруу тээшэнь хадууруулжа болохо байһые хараадаа абаха шухала. Эдэ бүгэдын бата бэхи эб найрамдал хангалтын асуудалнуудта һаад тойбо ушаруулханьлабтай. Эдэ үдэрнүүдтэ баруунай оронуудта соностодог болоһон буу зэбсэг ехээр гаргалгые шангадхаха гэһэн уряанууд, мүн баһа СССР-эй ба бусад социалис оронуудай политика тушаа этигэлгүй байдал түрүүлхэ зорилготой идхалтын ябуулганууд Женевэдэ боложо байһан хэлсээнүүдтэ мүн лэ бага бэшэ хохидол ушаруулжа болоно.

Баруунай оронуудта зарим нэгэшүүл Европын аюулгүй байдалай асуудалнуудые шиидхэлгэдэ Советскэ Союзай, бусад социалис оронуудай үнэн сэхэ хандалгые өөһэдынтөө аша туһада хэрэглэхые, иигэжэ тэдээнийе хашаха, тэдээнһээ ямар нэгэн буулта туйлахые түрүүшээд үзэхэдөө һаатахагүй. Сентябриин 19-дэ Софида үгэ хэлэхэдээ, Л. И. Брежнев нимэрхүү гэнэн хонгор, гэхэ зуура балайшье биратай бэшэ һэдэлгэнүүдтэ этигэмэ шанга харюу үгөө: «Европодохи шахардуу шанга байдал һуларуулга хадаа, — гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь онсолон тэмдэглэлээ, — бүхы арадуудай хамтын шухала хэрэг болоно, эб найрамдал түбиин бүхы арадуудта хэрэгтэй. тимэһээ эб найрамдал хамгаалан бэхижүүлгын хэрэг зүблөөндэ хабаадаһан бүхы хүнүүдэй хамтын хүсэлэл оролдолго болохо ёһотой. Ямар нэгэ дипломатическа «аралжаан» тухай бэшэ, харин эсэсэй һүүлдэ Европын бүхы оронуудай, арадуудай аюулгүй байдал хангажа, али алиндань ашатай туһатай харилсаа холбоо эдэнэй хоорондо тогтоохо нүлөө ехэтэй ёһо гурим байгуулхын тула нийтын, олон талын гаргаһан хүсэлэл оролдолго тухай хөөрэлдөөн болохо зэргэтэй гэжэ бидэ тоолонобди».

Л. И. Брежневэй хэлэһэн эдэ бодомжонуудые Европодо, мүн бүхы дэлхэй дээрэ олон миллион хүнүүдэй һайшаажа, халуунаар дэмжэжэ байһаниинь мартаалтагүй.

Таатай зохид эрхэ байдалда

ООН-ой Генеральна Ассамблейн ээлжээтэ XXVIII сесси Нью-Йоркдо хүдэлмэрилжэ эхилбэ. Сесси гурба һарын туршада зуу гаран асуудалнуудые хаража үзэхэ ёһотой. Тэдэнэй гол шухалануудынь юун бэ гэхэдэ, эб найрамдал бэхижүүлгын, уласхоорондын аюулгүй байдалай зорилгонуудтай холбоотой асуудалнууд болоно. Буу зэбсэг хуряаха талаар Бүхэдэлхэйн конференци зарлалгада бэлэдхэлэй асуудал, уласхоорондын харилсаануудта хүсэ хэрэглэхэһээ арсаһан, ядерна буу зэбсэг хэтын хэтэдэ хэрэглэхэеэ болихо тухай Генеральна Ассамблейн үнгэрһэн жэлдэ баяр ёһололтойгоор хэһэн мэдүүлгые, мүн бусадшье асуудалнуудые түргэнөөр бэелүүлхэ ябадал болоно.

Сессиин ажалай эхинэй үнэхөөрөө түүхэтэ событияар — Германиин хоёр гүрэнийе: ГДР болон ФРГ-е ООН-до абалгаар тэмдэглэгдэһэниинь баясуулна. ГДР-ые ООН-до абалга, тэрэнэй гүрэн түрэ байһан эрхые уласхоорондын оршомдо эсэслэн мэдэрһэн ябадал боложо, социалис хани харилсаата оронуудай байдалые улам саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ алба хэнэ.

Генеральна Ассамблейн энээнһээ түрүүн үнгэрһэн сессиһээ хойшонхи саг соо дэлхэй дээрэ туйлай ехэ удха шанартай событинууд болоо гэбэл: Вьетнам болон Лаосто дайн дажар болюулагдаа. Аюулгүй байдалай, харилсан ажаллалгын талаар нийтэ Европын зүблөөн амжалтатайгаар эхилээ, мүнөө тэрээнэй хоёрдохи шата Женевэдэ боложо байна. КПСС-эй Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй США ошоһон түүхэтэ айлшалалгын үедэ баталагдаһан, ядерна дайнай аюулһаа аршалан хамгаалха совет-американ хэлсээнүүд.

«Бидэ, манай союзнигууд, — гэжэ Л. И. Брежнев Софида мэдүүлээ һэн, — уласхоорондын байдалые тогтууритай һайн болгохо таатай зохид арга боломжын бии байһанда этигэнэбди». Хүн түрэлтэнэй хуби заяанда айхабтар шухала энэ хэрэгтэ ООН ехэ үүргэ дүүргэжэ шадаха, дүүргэхэ ёһотой.

Зүүнэй хүсэнүүдэй амжалта

Скандинавска хоёр оронуудта — Норвеги болон Швецидэ парламентын һунгалтанууд һаяхан болобо. Энэ хоёр оронуудта ангиин хүсэнүүдэй саашадаа илгаран амяарлалга, зүүнэй партинуудай горитой ехэ амжалта эдэ һунгалтануудай гол шэнжэнь болоно.

Норвегидэ болоһон һунгалтын эсэстэ буржуазна парти оронoo хүтэлбэрилгэһөө зайлуулагдажа, Норвегиин хүдэлмэришэнэй парти (НРП) засаг түрые гартаа абаа. Энэ парти хэдэн мандадуудаа алдаашье һаа, социалис һунгуулиин союзай (СИС) түлөөлэгшэдтэй хамта, Стортингдо диилэнхи болонхой. Мүнөө буржуазна партинуудай парламентда үсөөнхид болоһон ушар гэжэ «Фрихетен» газетэ онсолон тэмдэглэнэ, СИС-эй бии болоһон ябадалаар тодорхойлогдоно.

Коммунистнуудай оролсодог, энэ жэлэй апрельдэ байгуулагдаһан зүүнэй шэглэлтэй партинуудай нэгэдэлэй горитой амжалта хадаа хамагай түрүүн, ажалшадай экономическа, социальна байдал һайжаруулхын түлөө удаа дараалан үнгэргэһэн тэмсэлээр тодорхойлогдоно.

Швецидэ болоһон парламентын һунгалтанууд орон дотор политическэ хүсэнүүдэй хубилалтада хүргөө. Дүшэ гаран жэлэй туршада засаг барижа байһан Швециин социалис парти (СДПШ) Норвегиин хүдэлмэришэнэй парти шэнги, энээнһээ түрүүн үнгэрһэн һунгалтада үсөөн һунгагшадаар дэмжэгдэһэн байна. Иимэ байдалай шалтагаан гэхэдэ, хамагай түрүүн экономическа таа руугүй байдал, ажалгүйдэлтэ ба юумэнэй үнэ сэнгэй хүндэрэлтэ болоно. Тэрэнэй һунгагшадай зарим хуби буржуазин талада ороһон, нүгөө хубинь зүүнэй партиие — коммунистнуудые (ЛПК) дэмжэһэн байна.

Мүнөө Швециин парламентда нэгэ талаһаа СДПШ болон ЛПК, нүгөө талаһаа буржуазна партинуудай коалициин хоорондо хүсэнүүдынь тэнсүү болоод байна. Гэбэшье үнгэрһэн һунгалтануудай эсэстэ ямар правительствын бүридүүлэгдэхэ байһые хэлэхэнь бэрхэтэй. Юрэдөөл, энэ һунгалтын үедэ буржуазна нэгэдэл диилэнхи байдалтай болохо гэһэн зорилгоёо туйлажа шадаагүй.

Уругвайда хашалта, хабшалалта хэгдэнэ

Сентябриин 19-дэ Уругвайн правительство Компартиин орган болохо «Популяр» газетые, мүн зүүн хүсэнүүдэй хараа бодомжые баримталдаг «Аора» газетые болон «Секис» гэжэ радиостанциие саг зуураар хааха гэһэн заабари үгэбэ. Хашалта хэһэн энэ хэмжээн ямар зорилготойб гэхэдэ, засагаархидай ябуулдаг хашалта, хабшалтын политикада эсэргүүсэдэг можо болон амяарлагшадай нүлөөе һуладхаха гэһэн байна.

Хэнэйшье мэдэһээр, гурба һарын урдатээ Уругвайн президент Бордаберри хархис генералнуудай дэмжэлгээр урбалта хээ. Тэрэ парламентые тараажа, ороной профсоюзай томо нэгэдэлэй — ажалшадай национальна конвентын (НКТ), мүн зүүн хүсэнүүдэй [...] ажал ябуулгые хорёо. Богони[...] зор соо 6 мянга гаран хүн түрм[...] даа.

Конституциие иимэ бүдүүлиг[...] дэжэ, хүсэ хэрэглэхыень Уругв[...] жуазиие юун баадхаа гээшэб? [...] засаг түрөө алдахаяа айгаа. Уг[...] бэ гэхэдэ, орон дотор социал[...] мическа кризисэй улам хурсад[...] һан. Үргэн ниитэ зоной байда[...] дажа, доошоо орожо байһан [...] далда Уругвайн пролетариадай [...] мэдэрэл, тэрэнэй дайшалхы [...] раа байса дээшэлээ. Эсэстэнь Ур[...] рикын Республикые һайса до[...] буржуазиие айлган һүрдөөһэн [...] гэс ниитэ национальна забаст[...] болоо. Гурба шахуу жэлэй урда [...] гуулагдаһан зүүнэй хүсэнүүдэй [...] — коммунистнууд, социалистнуу[...] бусад хүсэнүүдэй оролсодог үргэ[...] олондо ехээр мэдээжэ боложо, 1[...] лэй туршада Уругвайда бэе бэе[...] засагаа барижа байһан «Блан[...] «Колорадо» гэдэг хоёр томо [...] партинуудые түрижэ эхилээ. [...] бүлэглэл энэ болохоёо байгаа [...] да үргэн фронтдо засагаа алда[...] хомнай гэжэ айтаа ха юм. Тии[...] галтын болохые хүлеэнгүй ур[...] жэ, орон доторoo хархис дикта[...] тоогоод, хамагай түрүүн үргэн [...] болон НКТ-дэ эсэргүү хашалта [...] та хэжэ эхилээ.

Хэрзэгы хатуу хэмжээнүүдые [...] абаа һаа, Уругвайн засаг бари[...] рүү хүсэнүүдые бута сохижо, хэ[...] далаа бэхижүүлжэ яашье [...] Тиимэһээ тэрэ арта хургаа ол[...] тай болоно. Жэшээлхэдэ, ко[...] болон үргэн фронтын тушаа[...] тэлбэрилэгшэдэй нэгэ заримые [...] табиха баатай болоо. Диктатур[...] гүүсэлтэ улам үргэдэнэ. Нэгэ[...] сөөрөө хархисуудай добтолго[...] тай шанга сохилто үгэхын ту[...] вайн хүн зон хамтаран нэгэдэ[...]

В. ГОНЧАРОВ, И. ЛАПИ[...] В. СЕРОВ, Н. ФЕД[...]

Сэлэнгын аймагта

СЭСЭГ НАБШААР НАДХАНХАЙ

Гусиноозерскын соёлой ордоной уужам залнуудай нэгэн соо алтан намаралай хэшэгтэ зорюулагдаһан үнгэ бүриин сэсэгүүдэй выставкэ үнгэргэгдэбэ. Заншал болоһон выставкэдэ сэсэг ургуулха дуратайшуулһаа гадна, хотын предприяти, эмхи зургаанууд хабаадалсаа. Жэшээнь, нэгэдэхи ясли, нэгэдэхи саадай коллективууд жэл бүри үнгэргэгдэдэг выставкэдэ хабаадалсажа, түрүү һууринуудай нэгые эзэлдэг байһан. Энэшье жэлэй выставкэдэ хабаадаһан эдэнэр түрүү һууринуудай нэгые эзэлжэ гараһан байна. Балшар заахан үхибүүдые хүмүүжүүлдэг эдэнэр газаагаа элдэб янзын сэсэгүүдые һуулгадагаараа онсо шалгардаг юм.

Выставкэдэ хабаадалсаһан оёдолой фабрикын коллектив мүн лэ түрүү һуури эзэлһэн байна. Мүнөө фабрикын хашаа соо гоё һайхан сэсэг набшаар бүрхөөгдэһэн сэсэрлиг надхажа байдаг болонхой. Выставкэдэ хабаадаһан бусад коллективүүд болон сэсэг ургуулха дуратайшуул ажалшадай депутадуудай Гусиноозерскын горсоведэй Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаа.

ХАНЫН ГАЗЕТЭНҮҮДЭЙ ХАРАЛГА

«Улаан Сэлэнгэ» газетын редакци аймагайнгаа колхоз, совхоз, предприяти, эмхи зургаанудта гаргагдажа байдаг ханын газетэнүүдэй харалга жэл бүри үнгэргэдэг юм. Байгша ондо үнгэргэгдэһэн ханын газетэнүүдэй харалга «Республикын ойн баярта зорюулагдаһан ханын эрхим газетэ» гэһэн уряа доро үнгэргэгдэһэн юм.

Һаяхан конкурсын дүн гаргалдажа, эрхимлэгшэд тодорбо. Галуута-Нуурай уурхайн хамгаалгын станциин ханын газетын коллектив түрүү һуури эзэлбэ. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Ягодинска отделениин, Гусиноозерскын нэгэдэхи дунда һургуулиин коллективүүд удаадахи һуури эзэлһэн байна. Мүн «Крокодил» газетэнүүдэй дундаһаа Галуута-Нуурай шахтын партийна, профсоюзна, комсомолой эмхинүүдэй шог ёгто газетэ эрхим гэгдээ.

Л. СЛЮНКИНА.

ЕХЭ НААДАНАЙ УРДА ТЭЭ

Байгша оной октябриин 5-һаа 13 болотор Улаан-Үдэ хотодо «Б» класста наададаг эхэнэр велейболистнуудай дунда Алас-Дурна зүгэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэхэнь. Нааданда Примориин, Хабаровска хизаарнуудай Камчаткын, Амарай, Шэтын областьнуудай, Яхадай, Буряадай автономито республикануудай команданууд хабаадалсахаар хүлеэгдэнэ.

Хэдэн үдэрэй туршада үргэлжэлһэн нааданда түрүү һуури эзэлһэн командада тусхай шан, грамотанууд барюулагдаха юм. Энээнһээ гадна, «Эрхим добтологшо», «Эрхим наадагша», «Эгээл залуу хабаадагша», «Эрхим судья» гэһэн тусхай шангуудые барюулха тухай тогтоол эмхидхэлэй комитет баталба.

Предприяти, спортын бүлгэмүүд айлшаар ерэгшэдтээ Улаан-Үдынгөө фабрика, заводуудай хүгжэлтэ, ургалтатай, түүхэтэ газарнуудтай танилсуулха болоно. Мүн айлшад шэнэ ипподром, этнографическа музей хараха байна.

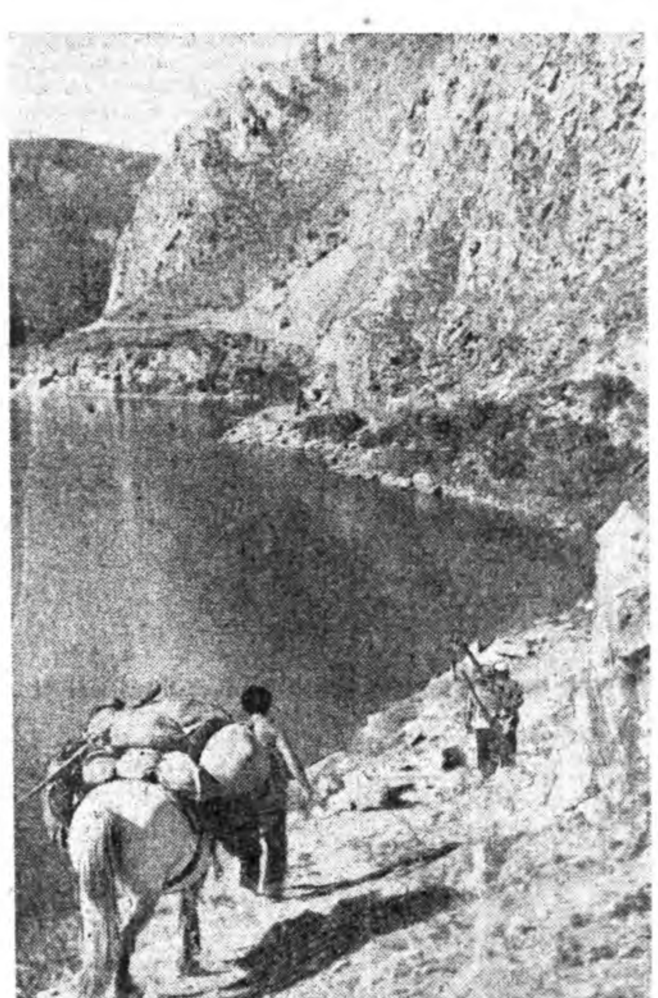
—Манай республикын суглуулагдамал командын гэшүүд Алас-Дурна зүгэй энэ мүрысөөндэ һайнаар бэлдэхын тула эдэ үдэрнүүдтэ һорилго, мүрысөөнүүдые үнгэргэхөөр түсэблэнхэйбди,—гэжэ республикын волейболистнуудай федерациин түрүүлэгшэ Т. Ф. Буркин хөөрэнэ.

Алас-Дурна зүгэй городуудай дунда волейболоор эрхим командаяа тодоруулхын түлөө үнгэргэгдэдэг мүрысөөндэ Хабаровска, Приморско хизаарнуудай, Шэтын, Магаданай областьнуудай спортсменүүд эрхим гэжэ тоологдодог юм. Энээнэй урда тээ Хабаровск хотодо үнгэргэгдэһэн нааданда Хабаровска хизаарай суглуулагдамал командын спортсменүүд шадамар бэрхээр наадажа, Алас-Дурна зүгтэ түрүү һуури эзэлһэн байна. Тиихэдэ Шэтын областиин, манай республикын суглуулагдамал команданууд хоёрдохи, гурбадахи һуури эзэлээ һэн.

Манай командын бүридэлдэ абтаһан гэшүүд — Аксенова, Борисова, Конева, Федорова болон бусад эрхим гэгдэһэн командануудтай ана мана тулалдахаар бэеэ зэһэнхэй.

Һаяар эхилхэ энэ мүрысөөндэ манай республикын суглуулагдамал командын гэшүүд шадамар бэрхээр наадажа, волейболоор һонирходог хотынгоо, мүн республикынгаа ажалшадые баясуулха бэзэ гэжэ һанагдана.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.



Нугын хабшалаар

Д. ДУГАРОВАЙ фото.

ШАРА НАБШЫН ХАЛУУН

Байгша оной сентябриин нэгэнһээ хорин болотор республика доторнай хэзээ хэзээнэйхиһээ наратай дулаан үдэрнүүд үзэгдөө. Зарим үдэрнүүдтэ 20—25 градус дулаан болодог байгаа. Мүн һүниндөө тиимэшье һэрюун бэшэ, 4—9 градус дулаан болодог байба.

Республикын хойто аймагуудта һүниндөө бага зэргэ хүйтэрһэншье һаа, үдэртөө баһал дулаан байһан.

Манай Байгал шадар алтан намарнай хүрэжэ, хаа хаанагүй шара набша, үнгэ бүриин сэсэгүүд дэлгэрһэн байна. Зарим жэлнүүдтэ сентябрь, октябрь һарануудта шииг нойтогүй, нарата дулаан үдэрнүүд үзэгдэдэг гээшэ. Харин байгша оной сентябриин 19-нэй һүни Улаан-Үдэ болон республикын зарим нютагуудта зунайхидал адли гэнтэ сахилгаан боложо, аадар, бороо ороо. Сентябрь һарын түрүүшын арбан хоногто шииг нойтон ородогшье һаа, хоёрдохи арбан хоногто үсөөрдэг гуримтай. Харин сентябриин 19-дэ ороһон хура бороо олоной анхарал татаба. Һонирхолтой энэ үзэгдэл 1963 оной сентябриин 18-да үзэгдөө һэн. Хойто зүгһөө манай республика руу ерэһэн дулаан агаар хүйтэн уларилтай дайралдахадаа гэнтэ аадар бороо асардаг гуримтай.

Мүнөө үедэ республика доторнай шара набшын хапа дүүрэнтэжэ эхилбэ. Тиимэһээ үдэр, хоногой үнгэрхэ тума республика доторнай һэрюубтэр үдэрнүүдэй үзэгдэхэнь ойртобо. Һүүлэй үдэрнүүдтэ республика дотор хура бороо, нойтон саһан ороxоор хүлеэгдэнэ.

Үнгэрһэн хэдэн хоногой туршада үерлэһэн Сэлэнгэ мүрэн татажа үргэлжэлһөөр. Хяагтын адагта 25 сантиметрээр уһан һуугаа гэхэ гү, али 162 сантиметрэй тэмдэгтэ хүрэһэн байба. Новоселенгинскдэ — 50, Улаан-Үдэдэ 30 сантиметрээр уһан һуужа, 470—215 сантиметртэ хүрэбэ. Мүн Кабанскын аймагай Никольско, Мурзиню тосхонууд шадар үнгэрһэн үе соо 20—25 сантиметрээр Сэлэнгэ мүрэнэй уһан һууба. Республикын Сүхэ, Хёлго, Үдэ, Баргажан голнууд даамай һуужа үргэлжэлһөөр.

Н. АФОНИНА,
Улаан-Үдын гидрометобсерваториин директор.

Хилын саанаһаа
радио • телефон • телеграф

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ БА АРАДУУДАЙ АША ТУҺАДА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хани ёһоной, албанай хэрэгээр Болгарида ерээд бусаһан тухай дэлхэйн бүхы гүрэнүүдэй хэблэл үргэнөөр бэшэнэ. Болгар газар дээрэ болоһон үнэн зүрхэнэй, аха дүүтэй уулзалганууд тухай репортажнууд, корреспонденцинүүд дотор хөөрэгдэнэ. Бүгэдэ ниитын эб найрамдал, социалис хани нэгэдэл бэхижүүлхэ, болгар-совет хани барисаа саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь туйлай ехэ оролдолго хэшээл гаргана, туһа нэмэри хэнэ гэжэ статьянууд, шэнжэлэлнүүд дотор хэлэгдэнэ. Софида болоһон митинг дээрэ Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ уласхоорондын байдал саашадань һайжаруулхын тула Советскэ Союзай Коммунис партиин, Совет гүрэнэй ехээр оролдожо байһыень элирхэйлэн харуулба.

БЕРЛИН

ГДР-эй правительствын шиидхэбэри

ТАСС

Чилитэй дипломатическа харилсаагаа болюулһан тухайдаа ГДР-эй правительство мэдүүлбэ. ГДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Георг Штибн Чилиһээ ГДР-тэ байдаг элшэн сайдтай уулзажа, ГДР-эй правительствын мэдүүлгэ тэрээндэ барюулаа гээд АДН агентствын эндэ тарааһан мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ. Чилитэй дипломатическа харилсаагаа болюулһан шиидхэбэри ГДР-эй абаһан тухайнь энээн дотор хэлэгдэнэ.

НЬЮ-ЙОРК

Чилидэхи хардалга, мүрдэлгэнүүд

ТАСС

Сэрэгэй урбалта хэһэн Чилиин хархис хүсэнүүд орон дотор хашалта, харшалалтаяа, хардалга мүрдэлгэеэ үргэлжэлүүлһээр. Хаа хаанагүй нэгжэлтэнүүд хэгдэнэ, ямаршье гэм зэмэгүй хүнүүдые барижа хаана. Сэрэгэй диктатурын шэнэ хэрзэгы муухай аашa ябуулгануудһаа уламжалан, хэдэн зуугаад хүн шорон түрмэнүүдтэ хаагдана.

«С. Альендиин тала баригшадые зэрлиг муухайгаар барижа хаана гэжэ Чилиин провинцинуудһаа ороһон мэдээсэлнүүд элирхэйлэн гэршэлнэ, — гээд «Вашингтон пост» газетэ бэшэнэ. — Гансал чилиинхидые бэшэ, харин хариин ороной хүнүүдыешье барижа хаана. «Һэжэгтэй хүнүүдые» бэдэрэн республикын ниислэл хотодо айл бүхэндэ нэгжүүл хэнэ. Мүшхэлтэ, мүрдэлгэ хэхын тула хүнүүдэй нэрэнүүдтэй списогүүдые бариһан солдадууд айлнуудаар ябана.

Чилиин элитэ мэдээжэ поэт, Нобелевско шангай лауреат Павло Неруда Номгон далайн эрье шадарай Исла Негрэдэхи гэртээ хаагдажа байһаар. Полицинхид газаагуурнь харуул табинхай. Гэрһээ гараха, орохонь хорюултай.

СТОКГОЛЬМ

Швециин парламентын һунгалтын эсэсэй дүнгүүд

ТАСС

Швециин парламентын (рикстаг) сентябриин 16-да болоһон һунгалтын эсэсэй дүнгүүд эндэ соносхогдобо. Швециин телеграфна бюрогой мэдээсэһэнэй ёһоор, засаг барилша социал-демократическа парти—156 (урдань 163 мандадтай байһан), зүүнэй шэглэлтэй парти — коммунистнууд — 19 (17), түбэй парти — 90 (71), дундуур хараа бодол баримталдаг парти — 51(41), арадай парти 34 (58) мандат абаһан байна. Тиигэжэ хүдэлмэришэнэй хоёр парти, буржуазна гурбан парти тэн адли мандадуудые абаа — 175—175 мандадтан болоо.

Парламентын һунгалтын үедэ правительствада хабаададагүй бүлэглэл буржуазна правительство бии болгохо зорилго табиһан аад, рикстагта олонхиин дуу абажа шадаагүй.

Министрнүүдэй мүнөө байһан кабинет тушаалһаа буухагүй юм гэжэ Швециин премьер-министр У. Пальме мэдүүлээ. Зүүнэй шэглэлтэй партида хабаатай байһанаа У. Пальме тэмдэглэбэ.

Дэлхэйн олониитэ буруушаана

Урбалта хэжэ, засаг гартаа абаһан Чилиин сэрэгэй хунтын хашалта, харшалалтада эсэргүү хүдэлөөн бүхы дэлхэй дээгүүр үргэнөөр дэлгэрнэ. Ороной демократическа хүсэнүүдтэ эсэргүүгээр сэрэгэй хунта [...] муухай ябуулганууд[...]нэ. Зэрлиг муу[...] алуулһан президент С[...]дор Альендиин тала [...]шадые хэрзэгы шэр[...] хардажа мүрдэжэ [...] ушарыень олон оро[...] элдэб шэглэлтэй пол[...]скэ хүсэнүүд нэгэн [...]тайгаар буруушаана. Х[...]та харшалалта, ха[...] мүрдэлгэ болюулха, [...] муухай ябуулгануудые [...] раха гэһэн эрилтэ [...] олониитэ табина.

БОНН

ГКП-гэй уряа

ТАСС

Германиин Коммунис партиин правлениин Президиум ФРГ-гэй бүхы демокрадуудта хандаһан хандалга Дюссельдорфдо тунхаглаба. Чилиин арадтай һанал нэгэтэй байлгаяа бэхижүүлхэ эрилтэ эдэнэр энэ хандалга доторoo табина.

«Чилидэхи хардалга мүрдэлгэ болюулхые эрилтэ табинабди, — гэжэ хандалга дотор тэмдэглэгдэнэ. — Империализмда эсэргүү һаналаа нэгэдэлгээ бэхижүүлхэ гээшэ сэрэгэй хунтые илаха ябадалдань Чилиин арадта туһалха гэһэн удхатай».

СОФИ

НРБ-гэй правительствын шиидхэбэри

ТАСС

Чилитэй дипломатическа харилсаагаа таһалжа, [...]сольствынгоо хүдэлмэ[...]шэдые Сантьягоһаа [...] гэһэн шиидхэбэри Бо[...] абаа гээд Болгариин А[...] Республикын правит[...]вын түлөөлэгшэ энд[...] дүүлбэ.

ПХЕНЬЯН

КНДР-эй правительствын шиидхэбэри

ТАСС

Чилитэй гүрэнэй харилсаагаа болюулха тухай КНДР-эй правительство соносхоо гээд Гадаадын хэрэгүүдэй министерство[...] эндэ тунхаглаһан мэд[...] соо хэлэгдэнэ.

ХАНОЙ

ДРВ-гэй МИД-эй мэдүүлгэ

ТАСС

Вьетнамай Демократическа Республикын Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ мэдүүлгэ хэхэдээ, Урда Корейдэхи хархис засагаархидта сэрэгэй туһаламжа үзүүлгэеэ үргэлжэлүүлжэ байһанайнь түлөө Холбоото Штадуудые буруушааба. КНДР-эй правительствын үнэн зүб хараа шэглэлые ДРВ-гэй [...] эрид дэмжэн, Урда [...] һээ сэрэгүүдээ дар[...]гөөр, бүрин хүсэдөө[...] гаха, КНДР-тэ эсэрг[...]рэгэй бүхы харата [...]нуудаа, корей арадай [...]дын хэрэгүүдтэ хам[...] салгаяа болюулха [...] США-гай урда таби[...] мэдүүлгэ дотор хэлэгд[...]

БОНН

СЭРЭГЭЙ БААЗАНУУДЫЕ УСАДХАХЫН ТҮЛӨӨ

ТАСС

НАТО-гой Германиин Федеративна Республикын газар дээрэхи сэрэгэй баазануудые усадхан үгы хэхын түлөө Баруун Германиин хүн зоной тэмсэл үргэлжэлһөөр. Хэдэн зуугаад хүнэй хабаадалгатай демонстраци Мальмсгейм шадарх[...]гэй аэродром дээрэ [...] Американ армиин [...]дой подразделенинүү[...]дэ үнгэргэгдэхэ ёһо[...] ралсал һаатуулагдаһ[...]гаа.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕ[...]

Буряадай АССР-эй журналистнуудай холбо[...] ряад үнэн», «Правда Бурятии» газетэнүүдэй [...] вууд Буряадай АССР-эй журналистнуудай холбо[...] рүүлэгшэ. «Правда Бурятии» газетын редакт[...] Щёкотовой хайрата хүбүүн, Улаан-Үдын авиац[...] водой хүдэлмэрилэгшэ

Виктор Иннокентьевич ЩЕКОТОВОЙ

гэнтын аюулһаа наһа бараһан ушарһаа гэр бүлын[...] түрэлхидтэнь гүнзэгы шаналалаа мэдүүлнэ.

Буряадай АССР-эй журналистнуудай холбоон [...] үнэн» газетын коллектив «Правда Бурятии» газ[...] дэлмэрилэгшэ А. Г. Субботиной хайрата дүү

СВЕТЛАНЫН

гэнтын аюулһаа наһа бараһан ушарһаа гэр бүлын түрэлхидтэнь гүнзэгы шаналалаа мэдүүлнэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указһаа. «Дүй дүршэлөөрөө ходо андалдажа байха» — О. Сангадиевагай корреспонденци. ТАСС-ай һүүлэй һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Һэльбэн зохёолгын аша үрэ» — Г. Харченкын статья. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указһаа. АПН-эй статья.

Гурбадахи хуудаһанда: «Хотын ерээдүй» — А. Губерэй статья. Хилын саана.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Нютаг нютагай һонин. Спорт

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ харуулна:

16.05—Дамжуулгын программа. 17.00 — «Среди шумного бала» — телевизионно хүгжэмтэ фильм. 18.05 — «Алтаир» ахалагша классай һурагшадай телевизионно клуб. 18.45 — Багашуулда — «Ой тайгын аяншалагшад» гэжэ мультфильм харуулагдаха. 19.05—Теле-панорама. 19.25 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 19.45 — «Гэрэй эзэн эхэнэрнүүдые экранда уринабди». 20.15 — «Песни родного причала» — фильм-концерт. 20.40 — «КПСС-эй Буряадай областной комитедэй IX пленумэй шиидхэбэри бэелүүлнэбди» гэһэн дамжуулга. 21.10 — А. Володин. «Табан үдэшэ» ВСГИК-гай студентнэрэй театрай табиһан зүжэг.

САГАЙ УЛАРИЛ

Республикадамнай мүнөөдэр үүлэтэйшэг байха, һуланаар һалхилха. Хойто аймагуудта саһан бударха. Үглөөгүүр манатай байха. Баруун хойноһоо секундын 10—14 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. 6—10, хойто аймагуудта 2—6 градус дулаан, Улаан-Үдэдэ һүниндөө 4—6 градус хүйтэн, үдэртөө 8—10 градус дулаан байха гэжэ Улаан-Үдын авиаметеостанци мэдээсэнэ.

«БУРЯАД ҮНЭН» 1973 оной сентябриин 25. 4-дэхи хуудаһан. Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н 03633 Заказ [...]